

WÓJT GMINY ŻYRZYN

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO
ZMIAN STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŻYRZYN**

Autor opracowania:
Joanna M. Cuch

LUBLIN 2017

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE.....	2
2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU – JEGO CELE I POWIĄZANIE Z INNYMI DOKUMENTAMI	3
3. METODY STOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	4
4. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU.....	4
5. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO.....	5
6. ANALIZA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNYCH JEGO ZMIAN PRZY BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	5
7. SKUTKI BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	10
8. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ DOKUMENTU	10
9. OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ SKUTKÓW REALIZACJI DOKUMENTU DLA ISTNIEJĄCYCH OBSZARÓW CHRONIONYCH	10
10. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA SZCZEBŁA KRAJOWEGO I MIĘDZYNARODOWEGO UWZGLĘDNIONE W OPRACOWYWANYM DOKUMENCIE.....	13
11. OCENA ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY.....	13
12. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE LUB OGRANICZENIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH WYNIKAĆ Z REALIZACJI USTALEŃ ZMIANY PLANU	20
14. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	23
15. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW	28

1. WPROWADZENIE

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy różnych części gminy i polega na wprowadzeniu czternastu nowych funkcji terenów (jednego terenu usług rzemiosła - UR, jednego terenu produkcji i obsługi rolnej – RPU2, czterech terenów obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i zabudowy usługowej - PU1, jednego terenu zabudowy lotniskowej - ML1, jednego terenu wód powierzchniowych - W, czterech udokumentowanych złóż piasków – PE, dwóch terenów usług turystycznych – UT1), oraz likwidacji dotychczasowego przebiegu drogi i granicy wody stuletniej.

Opracowanie sporządzono na podstawie:

- Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 (Dz. U. z 2017, poz. 1405);
- Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. z 2017, poz. 1073).

Celem Prognozy jest określenie charakteru prawdopodobnych skutków i oddziaływań na środowisko przyrodniczo-kulturowe, które mogą być spowodowane realizacją zalecanych lub dopuszczonych przez Studium kierunków zagospodarowania terenu. Zgodnie z art.51 ust.2 ww. ustawy z dnia 3 października 2008 r. Prognoza w szczególności określa, analizuje i ocenia przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w tym m.in. na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wodę, powierzchnię ziemi, krajobraz, zasoby naturalne, a także system przyrodniczy i powiązania przyrodnicze obszaru oraz prawne formy ochrony przyrody. Jej zakres przedmiotowy został dostosowany do skali oraz stopnia szczegółowości zapisów Studium.

Prognoza ona w powiązaniu, z następującymi dokumentami:

- Projekt zmiany ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żyrzyn – Lublin 2017;
- Uchwała Rada Gminy Żyrzyn Nr X/68/2016 w sprawie oceny aktualności studium i planów miejscowych z 29 stycznia 2016 r.
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Żyrzyn zatwierdzone uchwałą Rady Gminy Żyrzyn (aktualizacja – Uchwała Nr XXII/138/2013 z 21 sierpnia 2013 r.);
- Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie – Wydział Terenowy w Kazimierzu Dolnym (pismo nr: WSTV.411.36.2016.AS z 2.11.2016);
- Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Puławach;
- Ekofizjografia podstawowa gminy Żyrzyn, J. Babuchowski - Lublin 2003 (aktualizacja 2014);
- Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany planu zagospodarowania przestrzennego w gminie Żyrzyn dla określonych terenów – Lublin 2015;
- Raport o stanie środowiska województwa lubelskiego w 2015, WIOŚ - Lublin 2016;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego – Lublin 2015.

Ilekoć w niniejszym dokumencie jest mowa o 'Studium', rozumie się przez to projekt zmian studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żyrzyn i analogicznie przez określenie 'Prognoza' rozumie się Prognozę oddziaływania na środowisko ustaleń projektu zmian studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żyrzyn.

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU – JEGO CELE I POWIĄZANIE Z INNYMI DOKUMENTAMI

Celem Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest określenie polityki przestrzennej gminy, ustaleń strategii rozwoju województwa zawartych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa, w którym uwzględnia się zadania rządowe, służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem polityki przestrzennej gminy, sporządzonym w oparciu o uwarunkowania i potrzeby lokalne, ale z uwzględnieniem uwarunkowań i potrzeb ponadlokalnych.

Przedmiotowe zmiany Studium polegają na:

- wyznaczeniu terenu o funkcji usług turystycznych UT1 i UT2 w miejscowościach:
 - Kośmin (UT1) - z terenów rolnych, cz. w strefie ekologicznej (OCK „Pradolina Wieprza”);
 - Żyrzyn (UT2) - z terenów rolnych, cz. w strefie ekologicznej (strefa K ochrony konserwatorskiej krajobrazu i cz. zespół dworsko-parkowy wpisany do rejestru zabytków województwa lubelskiego);
- wyznaczeniu terenów o funkcjach produkcyjnych, składów, magazynów i zabudowy usługowej PU1 w miejscowościach:
 - Kotliny - z terenów rolnych;
 - Cezaryn - z terenów rolnych (OCK „Pradolina Wieprza”);
 - Skrudki - z terenów cz. rolnych, cz. przewidzianych pod projektowane zalesienia (OCK „Pradolina Wieprza”);
 - Bałtów – z terenów cz. mieszkaniowych, cz. położonych w strefie ekologicznej (stanowisko archeologiczne Nr 37);
- wyznaczeniu udokumentowanych złóż piasków PE w miejscowościach:
 - Cezaryn – na terenie przeznaczonym pod usługi turystyki (OCK „Pradolina Wieprza”);
 - Wilczanka – na terenach rolnych (OCK „Pradolina Wieprza”, stanowisko archeologiczne Nr 99);
 - Borysów – na terenach rolnych - perspektywiczne (stanowisko archeologiczne Nr 50);
 - Osiny – na terenach przewidzianych pod projektowane zalesienia;
 - Bałtów – na terenach leśnych;
- wyznaczeniu terenu zabudowy lotniskowej ML1 w miejscowości Wilczanka – z terenów rolnych (OCK „Pradolina Wieprza”);
- wyznaczeniu terenu stawu W z terenów położonych w strefie ekologicznej w Skrudkach (OCK „Pradolina Wieprza”);
- wyznaczeniu terenu usług rzemiosła UR w miejscowości Borysów – z terenów rolnych (cz. w OCK „Pradolina Wieprza”) w związku faktem, że teren ten przewidziany był pod ww. funkcję w MPZP gminy Żyrzyn;
- wyznaczeniu terenu obsługi rolnictwa RPU2 w miejscowości Żerdź – z terenów rolnych;
- wyznaczeniu terenów pod drogi gminne w miejscowościach:
 - Kośmin – z terenów rolnych (OCK „Pradolina Wieprza”);
 - Strzyżowice – z terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i terenów rolnych (OCK „Pradolina Wieprza”, teren w części narażony na niebezpieczeństwo powodzi);
- wyznaczenie terenów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi;
- likwidacji granicy zagrożenia powodzią;
- likwidacji drogi gminnej w miejscowości Strzyżowice.

Oznaczeniami wprowadzonymi dodatkowo na legendzie dotychczasowej mapy Studium są:

- tereny usług rzemiosła;
- projektowane tereny produkcji i obsługi rolnej z wyłączeniem hodowli;
- tereny zagrożenia powodziowego;
- likwidacja granic terenu zagrożenia powodziowego;
- droga do likwidacji.

Studium powstało w powiązaniu przede wszystkim z:

- Ekofizjografią podstawową gminy Żyrzyn, J. Babuchowski - Lublin 2003 (aktualizacja 2014);
- Planem zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego - Lublin 2015.

3. METODY STOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Metodami stosowanymi przy sporządzaniu Prognozy były głównie metody opisowe, analizy jakościowe wykorzystujące dostępne wskaźniki stanu środowiska oraz identyfikacja skutków przewidywanych zmian w środowisku. Prace prognostyczne polegały na przeprowadzeniu studiów dokumentów charakteryzujących strukturę przyrodniczą terenu gminy Żyrzyn (stan istniejący i dotychczasowe przekształcenia środowiska) oraz analizy istniejących i projektowanych inwestycji w obszarach zmian i ich sąsiedztwie. Materiały źródłowe, w oparciu o które sporządzono Prognozę wymienione zostały w wykazie materiałów, zamieszczonym na końcu opracowania. Zakres prac nad Prognozą został dostosowany do charakteru, specyfiki i precyzji zapisów Studium. Celem ułatwienia oceny jak i prezentacji wyników oddziaływań poszczególnych funkcji terenu na środowisko było wykorzystanie uproszczonej i dostosowanej do potrzeb tegoż dokumentu analizy macierzowej zbierającej oceny cząstkowe..

4. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU

Zgodnie z art. 55 ust. 5 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt dokumentu, jest obowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko, zgodnie z częstotliwością i metodami, o których mowa w ust. 3 pkt 5. Monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko może polegać np. na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska (o ile analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska oparte na wynikach pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska odnoszą się do gminy, a przez to i obszarów objętych Studium) lub w ramach indywidualnych zamówień, na kontroli i ocenie zgodności wyposażenia terenu w infrastrukturę techniczną z ustaleniami przyjętego dokumentu.

Pod względem środowiskowym najistotniejsze jest monitorowanie polegające na badaniu stanu i jakości wód podziemnych w obrębie terenów produkcyjnych, składów i magazynów oraz kontroli zanieczyszczeń powietrza w obrębie nowo zainwestowanych terenów, szczególnie w sezonie grzewczym i okresach intensywnego użytkowania poszczególnych dróg.

Art. 32 ustawy z dnia 23 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, mówi, że organ sporządzający miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy (w tym skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu), a art. 25 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. mówi, że w zakresie: jakości poszczególnych elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska, obszarach występowania przekroczeń, występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian kontrolowany będzie w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska.

Zgodnie z art. 25 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. oraz w celu uniknięcia powielania monitorowania w myśl zasady Dyrektywy 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko wpływ ustaleń ocenianego projektu na środowisko przyrodnicze w zakresie: jakości poszczególnych

elementów przyrodniczych, dotrzymany standardów jakości środowiska, obszarach występowania przekroczeń, występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian kontrolowany będzie w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska.

5. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Tereny objęte planowaną zmianą zagospodarowania nie leżą w bezpośrednim sąsiedztwie granicy państwa (najbliższe zmiany zagospodarowania lokalizuje się ok. 95 km od niej) i w skali gminy zajmują niewielkie obszary powierzchni **nie prognozuje się transgranicznych oddziaływań na środowisko.**

6. ANALIZA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNYCH JEGO ZMIAN PRZY BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Położenie

Pod względem fizjograficznym obszar leży w obrębie dwóch makroregionów: Niziny Środkomazowieckiej (mezoregion: Doliny Środkowej Wisły) i Niziny Południowopodlaskiej (mezoregiony: Pradolina Wieprza i Wysoczyzna Lubartowska). Administracyjnie gmina usytuowana jest w północno - zachodniej części województwa lubelskiego, a zmiany kierunków zagospodarowania dotyczą miejscowości: Żyrzyn, Kośmin, Kotliny, Cezaryn, Skrudki, Bałtów, Wilczanka, Borysów, Osiny, Żerdź i Strzyżowice.

Geologia

Obszary zmian kierunków zagospodarowania leżą w obrębie paleozoicznej jednostki tektonicznej określonej jako rów mazowiecko - podlaski. Wypełniona jest głównie utworami karbonu o miąższości ok. 2000 m. Efektem transgresji są skały wapienne o łącznej miąższości 1138 m., zaburzona tektonicznie, o czym świadczą zręby i zapadliska o kierunku zbliżonym do NW-SE. Strop kredy górnej to miąższy kompleks utworów węglanowych reprezentowanych przez gezy wapieniste, opoki, margle, wapienie margliste i kredę piszącą. Najstarsze utwory trzeciorzędu to paleoceńskie opoki, gezy i piaski glaukonitowe z fosforytami, pokrywające południową część gminy (tj. okolice Osin, Bałtowa i Borysowa). W centralnej części gminy, tj. w pasie Osiny - Żyrzyn - Jaworów - Kośmin występują piaski oligoceńskie (glaukonitowo - kwarcowe z fosforytami) i mioceńskie. Najmłodszymi osadami trzeciorzędu są mułki plioceńskie występujące w okolicach Kol. Kotliny. Na pograniczu trzeciorzędu i czwartorzędu nastąpiło znaczne ochłodzenie klimatu, które spowodowało zmianę charakteru deponowanych osadów. Kompleks osadów akumulacji wodnolodowcowej, zastoiskowej i lodowcowej o miąższości od 20 do 40 m. tworzą piaski wodnolodowcowe drobno - i średnioziarniste występujące w wielu miejscach i wyrównujące nierówności podłoża oraz piaski wodnolodowcowe ze żwirami (na północ od linii Jaworów - Kolonia Wilczanka i na wschód od przysiółka Tokciny), glina zwałowa (na pd. - wsch. od linii Osiny - Bałtów - Żerdź) oraz ropy i mułki zastoiskowe o dużym zróżnicowaniu litologicznym i facjalnym (okolice Parafianki, Bałtowa i Wilczanki). Kilukrotnie podwyższenie i obniżenie bazy erozyjnej spowodowało akumulację osadów rzecznych Wieprza. Powstały wówczas terasy nadzalewowe, na których rozwijały się procesy eoliczne. Pod koniec tego okresu nastąpiło wcięcie Wieprza w terasę nadzalewową niższą. Ze zlodowacenia północnopolskiego pochodzą jedynie piaski i żwiry rzeczne występujące na Łąkach Bałtowskich. W holocenie nastąpiła akumulacja torfów, namułków torfiastych i mułków organicznych na północ od jez. Piskory i w odciętych od koryta starorzeczach Wieprza, a także akumulacja mułków i piasków rzecznych oraz mad rzecznych w dolinie Wieprza. Z tego okresu pochodzą utwory eoliczne: uformowane w wydmy ciągną się one długim i wąskim pasem od Borysowa w kierunku południowo-wschodnim.

Surowce mineralne

W obrębie gminy występują kruszywa naturalne, surowce ilaste i torfy. Bazę surowcową stanowią jedynie piaski, których udokumentowane złoża wprowadza się w przedmiotowym projekcie Studium. Na terenie gminy znajdują się również dwa obszary „Pogonów-Wilczanka” objęte sprawozdaniem geologicznym o zasobach szacunkowych kruszywa naturalnego. Żadne z udokumentowanych złóż nie jest eksploatowane. Ponadto wyodrębniono 9 obszarów prognostycznych występowania kopalin. W zasobach Państwowego Instytutu Geologicznego (system Midas) widnieją złoża: Wilczanka (I, II, II-1, III, III-1), Poręba, Cezaryn (1,2,3), Bałtów i Osiny (I, II, III).

Morfologia

Z wysokości 192 m n.p.m. (okolica Kotlin) powierzchnia terenu obniża się ku południowi, południowemu - zachodowi, zachodowi i północnemu — zachodowi. Najniżej położony teren jest w korycie Wieprza k. Sędowic (115,5 m n.p.m.), co daje deniwelację 76,5 m. Pozostałości zlodowacenia środkowopolskiego jest rozległa, zajmująca środkową i południową część gminy, falista równina moreny dennej, znacznie przekształcona u schyłku tego zlodowacenia przez procesy erozyjno - denudacyjne. W ich wyniku miejscami rzeźba powierzchni terenu jest dość urozmaicona. Bardzo niewielką powierzchnię zajmują równiny torfowe. Występują one w rejonie jez. Piskory i koło miejscowości Sachalin. Przez północną część gminy przebiega pradolina Wieprza, wypełniona kilkumetrowej miąższości osadami holocenijskimi. Pradolina jest wcięta w wysoczyznę morenową na głębokość ok. 30 m., a w dolinie silnie meandrującej rzeki występuje wiele starorzeczy w różnym stadium rozwoju. Największą część pradoliny zajmuje terasa zalewowa wyższa - w rejonie Kośmina wznosi się powyżej 115 m n.p.m., zbudowana jest z mad, a ponad nią na wysokość 2 - 8 m plejstocenijska terasa nadzalewowa, zbudowana z piasków drobnoziarnistych z domieszką żwirów. Miejscami jest urozmaicona wydmiami, których koncentracja występuje na terasie nadzalewowej w rejonie jez. Piskory oraz zagłębienia deflacyjne w rejonie jez. Piskory .

Pedosfera

Pokrywa glebowa tego terenu wytworzyła się na glinach i piaskach zwałowych, piaskach fluwioglacjalnych i pyłach wodnego pochodzenia. Dominują gleby bielcowe wytworzone z piasków słabo gliniastych, natomiast pod lasami - bielice wytworzone z piasków luźnych. W obszarze zdenudowanych moren występujących na południe od Skrudek i Parafianki gleby bielcowe wykształciły się z glin zwałowych i piasków naglinowych. Są zwięzłe i mało przepuszczalne, czego efektem jest zwiększone uwilgocenie i oglejenie. W części północnej i północno - zachodniej wykształciły się gleby na siedliskach hydrogenicznych. W pradolinie Wieprza są to mady, zaś w zatokowym obniżeniu zajęтым przez jez. Piskory - gleby mułowo - bagienne. Gleby gminy nie są objęte w ostatnich latach monitoringiem jakościowym służb państwowych.

Wody powierzchniowe i podziemne

Podstawowym użytkowym poziomem wodonośnym omawianych terenów jest poziom kredowy. Wartości hydroizohips rosną zgodnie z ogólnym nachyleniem powierzchni terenu od 120 m n.p.m. w części NW (rejon Kośmina) do 140 m n.p.m. w części SE (rejon Woli Osińskiej). Wody podziemne o głębokości zwierciadła wody 0 - 2 m występują w pradolinie Wieprza oraz w dolinach jego dopływów: Dużego Piotera i Rabika. Są to wody przypowierzchniowe (śródoglebowe) bądź gruntowe, zasilane bezpośrednio w procesie infiltracji wód opadowych. Charakteryzują się swobodnym zwierciadłem, podlegającym w ciągu roku wahaniom w zależności od wielkości opadów. Wody podziemne o głębokości zwierciadła wody 2 - 5 m, zasilane w podobny sposób, stwierdza się głównie w obszarze zwydmionej terasy nadzalewowej w rejonie jez. Piskory. Na pozostałym obszarze gminy głębokość występowania pierwszego zwierciadła wody przekracza 5 m, obniżając się do około 20 m w rejonie południowo - wschodnim. Wody w utworach czwartorzędowych tworzą najczęściej pierwszy poziom wodonośny. Na wysoczyźnie występują w utworach

wodnolodowcowych - ich poziomy, z reguły zasobne, najczęściej mają charakter zawieszony. Występują na głębokości od kilku do kilkunastu metrów, zwykle pod ciśnieniem. W pradolinie Wieprza poziom wodonośny tworzą piaski rzeczne, a jego miąższość wynosi około kilkunastu metrów - zasilany jest wodami tej rzeki. Zwierciadło wód poziomu trzeciorzędowego występuje pod ciśnieniem. Wody tego poziomu mają charakter szczelinowy. W pradolinie Wieprza mają kontakt z piaszczystymi osadami czwartorzędowymi, które je pośrednio zasilają. Wody kredowe posiadają również charakter wód szczelinowych występujących pod znacznym ciśnieniem.

Tereny objęte Studium jak i cała gmina znajdują się w obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 406 (Lublin), a ponadto w przeważającej mierze w obrębie JCWPd – PLGW 200075 (i jedynie na południu, fragmentarycznie w zasięgu PLGW 200088). Jakość wód podziemnych w badanych w najbliższej zlokalizowanych na tle jednolitych części wód podziemnych oraz głównych zbiorników wód podziemnych wykazywała II klasę czystości.

Tereny opracowania prawie w całości leży w dorzeczu Wieprza, a jedynie niewielki jej fragment w skrajnie południowej części należy do zlewni Kurówki. Za ciek okresowy należy uznać Rabik, upodobniony do rowu melioracyjnego, płynący Łakami: Bałtowskimi, Sołdaje i Bonowskimi, uchodzący do Wieprza już na terenie gminy Puławy powyżej Niebrzegowa. Sztuczny charakter mają doły potońskie (torfianki), ale wskutek wieloletniej samoistnej renaturalizacji w większości upodobniły się do naturalnych zbiorników. Na szczególną uwagę zasługują Piskory - pradawne zalewisko, powstałe wskutek tamowania wałem wydmowym spływu wód w kierunku Wieprza od strony Żyrzyna, Żerdzi i Bałtowa (Kucharczyk 1996). Powierzchnia lustra wody sięga 150 ha, a w 1998 r. wraz z otoczeniem uzyskało status rezerwatu przyrody. Mokradła występują po północnej i wschodniej stronie jez. Piskory (głównie w obszarze zdewastowanych stawów Góźdz) oraz w obrębie terasy zalewowej doliny Wieprza, gdzie są związane z zanikającymi starorzeczami. Wycieki i wysięki rejestrowane są w źródłiskowej części zlewni Dużego Piotra. Na terenie gminy brak źródeł. Gmina zlokalizowana jest w zasięgu JCWP (rzeczne) – PLRW20001924999 (Wieprz od Tyśmienicy do Ujścia), PLRW20001724989 (Dopływ z Woli Osińskiej), PLRW20001724956 (Granica) i PLRW20002623989 (Dopływ z Lasu Bonowskiego). Wieprz na odcinku od Tyśmienicy do ujścia w ostatnich badaniach WIOŚ odznacza się IV klasą elementów biologicznych (słaby potencjał ekologiczny) i bardzo dobrą klasą elementów hydromorfologicznych.

Warunki klimatu i powietrza

Warunki pogodowe w tym obszarze kształtują masy powietrza polarno-morskiego i kontynentalnego (aż 90% wszystkich mas powietrza napływających nad teren gminy). W roku nad gminą notuje się średnio 134 fronty, co oznacza, że co 3 dzień jest dniem z frontem. Pod względem anemologicznym, w skali rocznej, istnieje wyraźna przewaga wiatru z sektora zachodniego (SW, W, NW, łącznie ponad 40% częstości), a średnia prędkość wiatru w najbliższej stacji wynosi 2,5 m/s. Średnia roczna temperatura powietrza w latach 1951-1995 wyniosła 8,1°C, średnia temperatura półroczna zimowego wynosiła 1,2°C, a półroczna letniego (V-X) 14,9°C. Okres wegetacyjny (ze średnią dobową temperaturą powyżej 5°C) trwa 210-220 dni w roku. Średnia roczna suma opadów waha się w granicach 550 mm i wyraźna jest przewaga opadów letnich nad zimowymi. Roczne maksimum usłonecznienia występuje w czerwcu 219,9 godziny. Na omawianym obszarze, średnio w roku, występuje ok. 40 dni z mgłą. Wilgotność względna powietrza atmosferycznego kształtuje się na poziomie średnim w stosunku do innych regionów Polski i wynosi średnio 79%. Maksimum występuje w grudniu i styczniu (87 i 88%), a minimum w maju (70%).

Z ostatnich raportów WIOŚ wynika, że tereny te zlokalizowane były w lubelsko-puławskiej strefie ocen powietrza i należały do klasy A (pod względem ochrony roślin i zdrowia, z wyjątkiem poziomu O3), co oznacza, że stężenia substancji na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów celów długoterminowych, a głównym celem działań jest utrzymanie jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie.

Przyroda

Popularnym zespołem roślinności wodnej pływającej jest *Lemno - Spirodeletum* z rzęsą drobną i spirodelą wielokorzeniową. Rzadkimi na terenie gminy zespołami są: *Wolffietum archizae* z wolfią bezkorzeniową (okolice Stefanki) i *Riccietum fluitantis* (rejon jez. Piskory). Spośród zbiorowisk roślinności częściowo zanurzonych w wodzie na szczególną uwagę zasługuje dość częsty w gminie, a rzadki na Lubelszczyźnie, zespół *Nupharo - Nymphaeetum* z grązelem żółtym i grzebieniem białym. Spotykany jest w starorzeczach i oczkach wodnych w dolinie Wieprza oraz w rowach melioracyjnych w północnej części gminy. Rzadko natomiast stwierdza się występowanie zespołu *Hydrocharo - Stratiotetum* z osoką aleosowatą lub żabiściekiem pływającym (Kośmin, Strzyżowice, Stefanka) i zespołu *Hottonietum palustris* z okrzynką bagienną (na wschód od jez. Piskory). Największa różnorodność panuje wśród zespołów roślin zanurzonych w wodzie. Dominują w jez. Piskory i w rowach melioracyjnych.

Zbiorowiska szuwarowe panują w starorzeczach, stawach i w jez. Piskory, ale często również występują na brzegach Wieprza, wzdłuż rowów melioracyjnych i w oczkach wodnych. Do najpospolitszych zespołów należą: *Typhetum angustifoliae* z oczeretem jeziornym, *Phragmitetum communis* z trzcina pospolitą, *Typhetum latifoliae* z pałą szerokolistną, *Glycerietum mcccimae* z manną mielec, *Sagittario - Sparganietum* ze strzałką wodną lub jeżogłówką gałęziastą, *Eleocharitetum palustrius* z ponikłem błotnym i *Phalaridetum arundinaceae* z mozgą trzcinowatą. Za osobliwości należy uznać zespół przątki pospolitej (*Hippuridetum vulgaris*) i tataraku zwyczajnego (*Acoretum calami*) w sadzawkach na terenie dawnego majątku w Kośminie.

Wśród zespołów wielkich turzyc przeważają zespoły: *Caricetum elatae* z turzycą sztywną, *Caricetum acutiformis* z turzycą błotną, *Caricetum resicariae* z turzycą pęcherzykowatą i *Caricetum gracilis* z turzycą zaokrągloną. Wokół jeziora Piskory najczęściej występuje zespół *Sparganio - Glycerietum - fluitantis* z manną jadalną.

Torfowiska niskie z klasy *Scheuchzerio - Caricetea fuscae* zgrupowane są głównie na zakwaszonych bagienkach w okolicach jez. Piskory i na północ od Żerdzi. O znacznym rozprzestrzenieniu zbiorowisk łąk i pastwisk decydują liczne w gminie siedliska hydrogeniczne. Jednak niewiele z nich zachowało naturalny charakter. Zajmują one jedynie najbardziej wilgotne miejsca w dolinie Wieprza i wzdłuż rowów melioracyjnych. Należą do nich między innymi: *Cirsietum rivularis* z ostrożeniem łąkowym, *Scirpetum silvatici* z sitowiem leśnym, *Filipendulo - Geranietum* z wiązówką błotną i *Epilobio - Juncetum effiisi* z sitem rozpięzłym.

Do najczęściej spotykanych łąk dwukośnych należą: *Alopecuretum pratensis* z wyczyńcem łąkowym, *Arrhenatheretum medioeuropaeum* z rajgrasem i *Poo - Festucetum rubrae* z wiechliną łąkową i kostrzewą czerwoną.

W obrębie pastwisk dominuje zespół *Lolio Cynosuretum* z życią trwałą i grzebienią pospolitą. Dla siedlisk suchych dość charakterystyczne są murawy piaskowe, które reprezentują zespoły bliźniczki psiej trawki i szczotliczy siwej.

Zbiorowiska leśne to w większości sztuczne, różnowiekowe drzewostany sosnowe; stanowią one około 90% o drzewostanów w gminie. Na siedliskach boru mieszanego świeżego i boru świeżego, dominujących w zachodniej i środkowej części gminy, występują zbiorowiska przypominające zespół kontynentalnego boru mieszanego (*Quercus robur - Pinetum*). W drzewostanie gatunkiem panującym jest sosna, a w domieszce występuje kilka gatunków drzew liściastych z grabem, dębem szypułkowym i brzozą brodawkową na czele. Na siedliskach suchych boru świeżego wykształciły się fragmenty śródładowego boru suchego (*Cladonio - Pinetum*) z przewagą wrzosu lub borówki brusznicy (rejon jez. Piskory i Żerdzi). Na wilgotniej szych siedliskach występuje zespół *Festuco Ovinae - Pinetum* z kostrzewą owczą (leśn. Piskory i Wola Osińska), subkontynentalny bór świeży *Peucedano - Pinetum* (okolice Żerdzi i Woli Osińskiej, ur. Zagórki) i suboceaniczny bór świeży *Leucobryo - Pinetum* (okolice Jaworowa, Bałtowa, Cezaryna i Woli Osińskiej). Siedliska lasu wilgotnego i boru mieszanego wilgotnego zajmują fragmenty zespołu *Quercus - Pinetum*, w którym jako domieszka w drzewostanie sosnowym, występuje świerk. Obniżenia terenu w pobliżu

kwaśnych łąk śródleśnych zajmuje śródłąkowy bór wilgotny *Molinio - Pinetum* z trzęślicą modrą (Borysów), a miejsca okresowo zalewane wodą - kontynentalny bór bagienny *Yaccinio uliginosi - Pinetum* z bagnem zwyczajnym. Na siedliskach lasu świeżego wykształcił się grąd subkontynentalny reprezentowany przez zespół *Tilio - Carpinetum* (leśn. Kotliny i Wola Osińska). Po wschodniej i północno - wschodniej stronie jez. Piskory występują - płyty olsu porzeczkowego (*Ribo nigri - Alnetum*) oraz łągów: wiązowo - jesionowego (*Ficario- Ulmetum campestris*) jesionowo - olszowego (*Circaeo - Alnetum*) i gwiazdnicowego (*Stellario - Alnetum*).

Dolina Wieprza, zwłaszcza w rejonie Strzyżowic, zachowała resztki łągu wierzbowo - topolowego (*Salici - Populetum*), liczniejsze są natomiast wikliny nadrzeczne (*Salicetum triandro - vinimalis*). Wzdłuż rowów melioracyjnych i w obniżeniach terenu (Strzyżowice, Jaworów) występują łąkowiska z wierzbą szarą lub kruszyną. Spośród innych zbiorowisk zaroślowych najpowszechniej, głównie na obrzeżach lasów, występują zespoły z tarniną.

Gatunki ruderalne występują na zrębach leśnych, wzdłuż tras komunikacyjnych (głównie ruchliwych dróg), w otoczeniu zabudowy, w rejonach wysypisk śmieci i gruzowisk, a także w uczęszczanych przez człowieka strefach przywodnych i przyleśnych oraz w obrębie zdegradowanych łąk i pastwisk. Największą powierzchnię w gminie zajmują zbiorowiska segetalne (chwastów gleb uprawnych). Ich zespoły różnicują się w zależności od uprawy oraz typu gleby. Dominują te, które są związane z uprawami zbożowymi i ziemniakami.

Siedliskami decydującymi o charakterze fauny w gminie są siedliska wodno - błotne w rejonie jez. Piskory, siedliska wodne, łągowe i łąkowe w dolinie Wieprza, siedliska leśne i zaroślowe na wysoczyźnie, siedliska polne, a także tereny osadnicze, z którymi są związane gatunki synantropijne.

Wśród zwierząt na szczególną uwagę zasługuje rejon jeziora Piskory. Zoocenozy są reprezentowane przez gatunki wodno - błotne, łąkowe, zaroślowe i leśne, przy czym największą dynamiką pod względem gatunkowym i liczebnym odznaczają się zespoły siedlisk wilgotnych. Jest to skutek postępującej kontrolowanej renaturalizacji jeziora i jego otoczenia. Sam zbiornik, a także okoliczne płytkie zbiorniki (Nowy Dół i Stary Dół) i zalewiska są miejscem łągowym płazów, natomiast przyjeziorne łąki stanowią bogate żerowisko dla fauny bezkręgowej.

Naturalny charakter zachowały zoocenozy w mało przekształconej dolinie Wieprza. Dotyczy to zwłaszcza ptaków wodnych, łąkowych i zarostowych związanych z siedliskami pasa meandrowego rzeki, płazów, których miejscami rozrodu są zarastające starorzecza, a także fauny bezkręgowej (trzmieci i motyli), występującej na mało przekształconych i okresowo zalewanych łąkach.

Ciekawsze zespoły zwierzęce (poza kompleksem Piskory i doliną Wieprza), zwłaszcza ptasie, występują w rejonie stawów w Żyrzynie (12 gatunków łągowych) oraz w rejonie wsi Zagrody - Kotliny, gdzie krzyżują się wpływy siedlisk leśnych i łąkowych. Fauna leśna, w tym ptasia, poza rejonem jeziora Piskory, jest zubożona degradującym niegdyś wpływem Zakładów Azotowych „Puławy”.

System przyrodniczy gminy

Przyrodniczy System Gminy (PSG) stanowią:

- obszar węzłowy – największe kompleksy leśne;
- węzły ekologiczne – wszystkie mniejsze lasy lub kompleksy lasów, łąk i wód otwartych;
- korytarz ekologiczny – obejmujący znaczną część doliny rzeki Wieprz i odgrywający spore znaczenie w ponadlokalnej komunikacji ekologicznej;
- sięgacze ekologiczne – wszystkie, większe pasmowe struktury rzeczno-dolinne i łąkowo-leśne służące komunikowaniu się obszarów węzłowych i węzłów ekologicznych.

Cztery zmiany studialne częściowo zlokalizowane są w obrębie strefy ekologicznej.

Środowisko kulturowe

Środowisko kulturowe gminy stanowią głównie: zespół Kościoła Parafialnego w Żyrzynie, zespół dworsko-parkowy w Żyrzynie, kaplica Grobowa Wesłów w Żyrzynie, kapliczki, zespół dworsko-parkowy w Kośminie, podworskie budynki gospodarcze oraz drzewostan w Osinach, czy miejsca pamięci narodowej.

7. SKUTKI BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

W przypadku braku realizacji proponowanych kierunków zagospodarowania przypuszczać należy, że uruchomiony tu zostanie proces sukcesji roślinności (w przypadku braku gospodarowania terenów rolniczych). Niektóre tereny byłyby wykorzystywane w bardziej zbliżony do naturalnego niż w projekcie sposób. Generalnie następować będzie dalsza, powolna antropopresja lecz mniej degradująca dla powierzchni ziemi, niż wszelkie procesy inwestycyjne. Związana ona będzie z użytkowaniem rolniczym gleb, przekształceniem naturalnych zbiorowisk leśnych, nie zawsze kontrolowanym zagospodarowaniem odpadów czy eksploatacją surowców naturalnych poza złożami udokumentowanymi, emisją zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza, emisją hałasu i promieniowania elektromagnetycznego do atmosfery, wprowadzaniem ścieków do wód i do ziemi, składowaniem odpadów, przymowaniem obornika i kiszzonek na powierzchni ziemi i chaotycznym zajmowaniem terenów otwartych pod funkcje budowlane drogą decyzji administracyjnych.

8. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ DOKUMENTU

Analizy materiałów planistyczno-przyrodniczych wykazały, że nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań (rozumianych, jako zasadnicza zmiana czy przekroczenie określonych prawem parametrów i standardów jakości środowiska, naruszenia trwałości zasobów i ciągłości funkcji ekologicznych na dużą skalę, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, istotnych barier dla migracji, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralności tego obszaru) wynikających z realizacji zapisów Planu, co zostało szerzej omówione w rozdziale 9 i 10 Prognozy.

9. OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ SKUTKÓW REALIZACJI DOKUMENTU DLA ISTNIEJĄCYCH OBSZARÓW CHRONIONYCH

W ocenianych tu kilkunastu terenach **nie dostrzega się obecnie istotnych problemów środowiska przyrodniczego**, ale do najbardziej wyróżniających się problemów środowiska w gminie należą:

- położenie części gminy w zasięgu skażenia terenu amoniakiem w przypadku uszkodzenia zbiornika amoniaku w Zakładach Azotowych Puławy S.A. (zasięg skażenia przekraczającego wartości 27 mg/m³);
- hałas drogowy, głównie wzdłuż arterii komunikacyjnych (szczególnie drogi krajowej);
- zagrożenia wód płynących występujące w strefach przydoliny z układu osadniczego nie posiadającego kanalizacji sanitarnej oraz spływu substancji biogennej z pól;
- zanieczyszczenia powietrza spoza terenów gminy (szczególnie z gminy Puławy i zakładów przemysłowych tam działających);

- zagrożenia wód podziemnych wywołane przez dzikie wysypiska, gminne składowisko odpadów komunalnych, nieszczelne szamba i odkrywkowa eksploatacja surowców mineralnych.
- zagrożenia biosfery - poza czynnikami naturalnymi (szkodniki i choroby) to głównie zmiana stosunków wodnych (melioracje odwadniające) presja rekreacyjna, zła pielęgnacja lasów i wyręby drzew, zwłaszcza w lasach prywatnych (szczególnie na terenach objętych ochroną prawną).
- nie zawsze kontrolowane rozpraszanie zabudowy, zwłaszcza w obszarze OCK „Kozi Bór” i OCK „Pradolina Wieprza”, oraz wprowadzanie nowych form zabudowy, kolizyjnych z lokalną tradycją i trendami.

Z istniejących, prawnych form ochrony przyrody na obszarze gminy Żyrzyn znajdują się:

- ostoja sieci Natura 2000 PLH 060051 Dolny Wieprz obejmująca fragment rozległej, płaskiej doliny rzecznej z bogatym mikroreliefem (piaszczyste wzniesienie i muliste obniżenia). Koryto rzeki zachowało tu naturalny, silnie meandrujący charakter dlatego towarzyszą mu liczne starorzecza i zastoiska. Do doliny głównej uchodzi kilka małych dolin rzecznych, a w samej dolinie Wieprza położonych jest kilka kompleksów stawów. W dnie doliny dominują rozległe, ekstensywnie użytkowane łąki o zmiennym uwilgotnieniu. Lokalnie występują płaty łągów i zakrzaczeń wierzbowych oraz płaty muraw napiaskowych. W południowo-zachodniej części ostoi znajduje się kompleks leśny (bory świeże, olsy) z zespołem wydm i położonym między nimi, wybitnie cennym przyrodniczo, zbiornikiem wodnym - Jezioro Piskory z marsylią czterolistną, jako gatunkiem reintrodukowanym.
- rezerwat przyrody „Piskory”, obejmujący jezioro na terenie OCK „Pradolina Wieprza”. Powołany drogą Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 23 grudnia 1998 r. (Dz. U. Nr 166, poz. 1230). Rezerwat przyrody ma charakter biocenotyczny. Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych zespołu ekosystemów wodnych, bagiennych i leśnych o dużej różnorodności biologicznej.
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” zajmuje w gminie 61,7 km, co stanowi 47,9 % jej powierzchni. OCK został utworzony w celu zabezpieczenia walorów przyrodniczych doliny dolnego Wieprza i kompleksu lasów żyrzyńskich, a poza terenem gminy Żyrzyn, również walorów turystycznych okolic jezior Firlej i Kunów. OCK „Kozi Bór” zajmuje w gminie 22,2 km², co stanowi 17,2 % jej powierzchni. OCK ustanowiono w celu ochrony kompleksu leśnego „Kozi Bór”, a poza obszarem gminy, również kompleksów zaroślowych i łąkowych, położonych pomiędzy Puławami, a Kozłowieckim Parkiem Krajobrazowym. Na jego terenie obowiązują przepisy określone w Rozporządzeniu Nr 38. Wojewody Lubelskiego z dnia 16 lutego 2006 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu "Pradolina Wieprza" - Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 59 poz. 1151.
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Kozi Bór” ustanowiony uchwałą Nr XII/184/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Kozi Bór” – Dz. Urz. Woj. Lub. 2015 r., poz. 5157), obejmujący północne rejony gminy o powierzchni 1064 ha (powierzchnia ogólna - 12.681 ha) - tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych. Na terenie OCK przeważa krajobraz równinny. Ponad 40% powierzchni stanowią lasy, głównie bory mieszane i świeże z występującym w drzewostanie dębem bezszypułkowym, ale także bory bagienne, świetliste dąbrowy, zbiorowiska gradowe, olsy i łągi. Obok kompleksów leśnych i zarostowych występują duże powierzchnie łąk, lokalnie niewielkie fragmenty torfowisk. W świecie zwierząt na szczególną uwagę zasługuje występowanie kilku rzadkich gatunków nietoperzy.

- 7 użytków ekologicznych, znajdujących się w Nadleśnictwie Puławy obręb Żyrzyn, powołane drogą Rozporządzenia Nr 155 Wojewody Lubelskiego z dnia 16 lipca 2002 r. w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne na terenie województwa lubelskiego. Zajmują torfowiska i łąki, wydmy i zbiorniki wodne okresowo wysychające.

Najbliżej leżącymi obszarami Natura 2000 są: PLH060015 Płaskowyż Nałęczowski, zlokalizowany ok. 15 km, na południowy-wschód od miejscowości gminnej, PLH060045 Przełom Wisły w Małopolsce – 12 km na wschód od Żyryna, PLH060051 Dolny Wieprz, zlokalizowany ok. 15 km na północ od miejscowości Żyrzyn, PLH060055 Puławy, leżący ok. 8 km na północny-wschód od Żyryna, PLH060054 Opole Lubelskie, leżący ok. 27 km na południe od Żyryna, PLB 140004 Dolina Środkowej Wisły oddalony o ok. 9 km od najbliższych zmian i PLB 140006 Małopolski Przełom Wisły zlokalizowany ok. 13 km od projektowanych tu terenów.

Zgodnie z rysunkiem Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żyrzyn projektuje się tu również obszar Natura 2000 Dolina Dolnego Wieprza.

Oddziaływanie na Natura 2000 i inne formy ochrony przyrody

Zgodnie z załącznikami graficznymi Studium i opracowaniem ekofizjograficznym gminy obszary objęte Studium zlokalizowane są poza rezerwatem, użytkami ekologicznymi i ostoją Natura 2000, ale część z nich leży w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”, który w ponad 65% pokrywa obszar gminy. Są to:

- terenu o funkcji usług turystycznych UT1 w miejscowościach Kośmin, Cezaryn i Skrudki;
- tereny udokumentowanych złóż piasków PE w miejscowościach Cezaryn i Wilczanka;
- terenu usług rzemiosła UR w miejscowości Borysów;
- wyznaczeniu terenów pod drogi gminne w miejscowościach: Kośmin i Strzyżowice;
- terenu zabudowy letniskowej ML1 w miejscowości Wilczanka;
- wyznaczeniu terenu stawu W z terenów położonych w strefie ekologicznej w Skrudkach.

Studium zobowiązuje do zachowania i przestrzegania zasad (nakazów i zakazów) wymienionych w rozporządzeniu powołującym ten OCK. Zmiany studialne polegające na wprowadzeniu dróg gminnych i naniesieniu lokalizacji udokumentowanych złóż surowców mineralnych nie pociągną za sobą bezpośrednich, znacząco negatywnych skutków dla walorów kulturowo-krajobrazowych chronionych tą formą prawnej ochrony krajobrazu. Teren stawu będzie miał stały, bezpośredni pozytywny wpływ na walory krajobrazowe rejonu. Kolejne trzy tereny nie są na tyle istotne obszarowo, by w sposób znaczący pogorszyć walory krajobrazowe przedmiotowego terenu. Teren UT1 (usługi turystyczne) jest jedną z bardziej preferowanych funkcji w OCK, a poza tym zlokalizowany jest w bliskim sąsiedztwie terenów przeznaczonych w Studium pod zabudowę i bezpośrednim sąsiedztwie lasu, co będzie oddziaływać łagodząco na odbiór wizualny nowo zagospodarowanej przestrzeni. Pozostały jeden teren usług rzemiosła i jeden zabudowy letniskowej z racji na dotychczasową otwartość terenów mogą oddziaływać negatywnie, ale w sposób akceptowalny. Lokalizowane są bowiem w sąsiedztwie i jako kontynuacja terenów wytypowanych w Studium pod zabudowę, lokowanych przy drodze. Teren RU będzie dodatkowo osłonięty ścianą lasu, co też zminimalizuje negatywny odbiór wizualny tego miejsca. Teren ML zlokalizowany jest jednak w obrębie sięgacza ekologicznego domykając ciąg zabudowy i zamykając jednocześnie ciąg widokowy, co nie będzie pozytywnym zjawiskiem. Największy wpływ na krajobraz będą miały dość rozległe powierzchniowo dwa tereny o funkcjach produkcyjnych, składów, magazynów i zabudowy usługowej. W ich obrębie powstać mogą duże obiekty o niskich walorach estetycznych, co będzie miało bezpośredni długotrwały i stały, ale umiarkowany negatywny wpływ na walory chronione w OCK. Tereny PE w Cezarynie i Wilczance są

wprowadzie tylko terenami udokumentowanych złóż surowców (piasku), ale możliwość ich eksploatacji na dalszych etapach planistycznych może być sprzeczna z obowiązującymi na dzień dzisiejszy zasadami obowiązującymi w OCK. **Podsumowując stwierdzić trzeba, że nie prognozuje się tu jednak znacząco negatywnego w skutkach, niszczącego wpływu nowych propozycji Studium na objęte ochroną prawną (a także projektowane do objęcia tą ochroną) cenne przyrodniczo powierzchnie. Zapisy Studium nie będą miały znaczącego (tj. powodującego zasadniczą zmianę określonych parametrów jakości środowiska, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, stwarzającego istotne bariery dla migracji, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralności tego obszaru), stałego, bezpośredniego, negatywnego wpływu na prawne formy ochrony przyrody.**

10. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA SZCZEBLA KRAJOWEGO I MIĘDZYNARODOWEGO UWZGLĘDNIONE W OPRACOWYWANYM DOKUMENCIE

Z uwagi na niewielki w skali gminy zasięg zmian polityki przestrzennej trudno się tu bezpośrednio odnieść do dokumentów międzynarodowych, które jednak są zawarte i respektowane w ustawach krajowych. Poza tym oceniana tu edycja dokumentu polega na jednostkowych zmianach w kierunkach zagospodarowania gminy (rysunek Studium), a charakter i zakres wprowadzanych zmian tekstowych sprowadza się głównie do jego aktualizacji, co poniekąd uniemożliwia bezpośrednie odniesienie się w nim do dokumentów rangi międzynarodowej, a nawet krajowej. Dopiero rozpatrując treść Studium w całości (tekst pierwotnej uchwały i wprowadzane obecnie oceniane zmiany) można stwierdzić, że pośrednio analizowany dokument jest spójny z **celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu ponadlokalnym** dotyczącymi ochrony powierzchni ziemi i racjonalnego gospodarowania jej zasobami, ochrony wód, powietrza i klimatu, a przede wszystkim różnorodności biologicznej, utrzymania prawidłowych procesów ekologicznych (w tym drożności systemu przyrodniczego) oraz przywracania do właściwego stanu siedlisk przyrodniczych. Studium porusza też kwestie ochrony krajobrazu, zrównoważonego rozwoju, gospodarki odpadami, uciążliwości środowiskowych (w tym hałasowych i radiacyjnych) oraz utrzymania standardów jakości środowiska. Jego przesłania wpisują się w cele takich dokumentów jak: Polityka ekologiczna państwa, gminny, powiatowy i wojewódzki program ochrony środowiska, Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 czy Plan gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły. Kierunki zagospodarowania przestrzennego Studium odpowiadają zaleceniom polityki ekologicznej państwa, której cele i priorytety zharmonizowane są z wymaganiami Unii Europejskiej.

Ponieważ na terenie objętym Studium nie występują cenne elementy przyrody (ekosystemy, siedliska, gatunki) o randze międzynarodowej, czy chociażby krajowej w ocenie tej trudno odnieść się do Konwencji Berneńskiej o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz siedlisk, Konwencji o różnorodności biologicznej Rio de Janeiro z 1992, Konwencji o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt - Bonn 1979, Konwencji o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza, jako środowisko życiowe plectwa wodnego, czy też Europejskiej Konwencji Krajobrazowej.

11. OCENA ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA

Poniżej przedstawiono oceny cząstkowe wpływu Studium na poszczególne komponenty środowiska. Są one spójne z tabelą macierzową podsumowującą, zawartą w Streszczeniu w języku niespecjalistycznym Prognozy.

Symbol i funkcja wprowadzanego	Miejscowość i dotychczasowe	Oceny cząstkowe wpływu Studium na poszczególne komponenty środowiska
--------------------------------	-----------------------------	--

terenu	przeznaczenie terenu	
M L1 terenu zabudowy letniskowej	- Wilczanka - tereny rolne zlokalizowane w OCK „Pradolina Wieprza”	<p>LUDZIE – umiarkowanie, zarówno bezpośrednio pozytywne, jak i minimalne, pośrednie negatywne, chwilowe, długoterminowe, stałe, lokalne.</p> <p>RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA, ZWIERZĘTA I ROŚLINY - umiarkowanie negatywne, bezpośrednie, chwilowe, stałe, lokalne.</p> <p>SYSTEM PRZYRODNICZY – istotne, bezpośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne.</p> <p>WODY - najprawdopodobniej minimalne, negatywne, bezpośrednie, chwilowe i długoterminowe, skumulowane, lokalne.</p> <p>POWIETRZE – słabe negatywne, bezpośrednie, krótkoterminowe, skumulowane, długoterminowe, stałe, lokalne.</p> <p>POWIERZCHNIA ZIEMI, ZASOBY NATURALNE - umiarkowane negatywne, bezpośrednie, krótkoterminowe, stałe, lokalne.</p> <p>KLIMAT – słabe negatywne, a pośrednio pozytywne bezpośrednie, chwilowe, długoterminowe, skumulowane, stałe, lokalne.</p> <p>KRAJOBRAZ – umiarkowane najprawdopodobniej negatywne, bezpośrednie, długoterminowe, stałe, skumulowane, lokalne.</p> <p>ZABYTKI – brak oddziaływania.</p> <p>DOBRA MATERIALNE – umiarkowanie korzystne, bezpośrednie i pośrednie, stałe, lokalne.</p>
UT1, UT2 teren o funkcji usług turystycznych	- Kośmin - teren rolny, cz. w strefie ekologicznej i OCK „Pradolina Wieprza” - Żyrzyn - teren rolniczy, częściowo w ESOCH strefie ekologicznej i w strefie ochrony konserwatorskiej krajobrazu i cz. zespół dworsko-parkowy	<p>LUDZIE – umiarkowanie, zarówno bezpośrednio pozytywne, jak i pośrednie negatywne, długoterminowe, stałe, lokalne.</p> <p>RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA, ZWIERZĘTA I ROŚLINY - słabe negatywne bezpośrednie, krótkoterminowe, chwilowe, długoterminowe, stałe, lokalne.</p> <p>SYSTEM PRZYRODNICZY – słabe negatywne bezpośrednie, chwilowe, długoterminowe, stałe, lokalne.</p> <p>WODY – neutralne lub chwilowe, słabe negatywne, bezpośrednie, skumulowane, lokalne.</p> <p>POWIETRZE – neutralne lub słabe negatywne, bezpośrednie, krótkoterminowe, skumulowane, długoterminowe, stałe, lokalne.</p> <p>POWIERZCHNIA ZIEMI, ZASOBY NATURALNE – słabe lub umiarkowane negatywne, bezpośrednie, krótkoterminowe, stałe, lokalne.</p> <p>KLIMAT – minimalnie negatywne, ale i pozytywne bezpośrednie, chwilowe, długoterminowe, skumulowane, stałe, lokalne.</p> <p>KRAJOBRAZ – słabe lub umiarkowanie po części pozytywne, jak i negatywne, bezpośrednie, długoterminowe, stałe, skumulowane, lokalne.</p> <p>ZABYTKI – brak oddziaływania.</p> <p>DOBRA MATERIALNE – umiarkowanie korzystne, bezpośrednie i pośrednie, stałe, lokalne.</p>
RPU2 tereny obsługi rolnictwa	- Żerdź – teren rolny	<p>LUDZIE – umiarkowanie, zarówno bezpośrednio pozytywne, jak i pośrednie negatywne, długoterminowe, stałe, lokalne.</p> <p>RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA, ZWIERZĘTA I ROŚLINY - słabe negatywne, bezpośrednie,</p>

		<p>krótkoterminowe, chwilowe, długoterminowe, stałe, lokalne.</p> <p>SYSTEM PRZYRODNICZY – neutralne lub słabe negatywne, bezpośrednie, krótkoterminowe, chwilowe, długoterminowe, stałe, lokalne.</p> <p>WODY – chwilowe, a nawet długoterminowe, słabe negatywne, bezpośrednie, skumulowane, lokalne.</p> <p>POWIETRZE – słabe negatywne, bezpośrednie, krótkoterminowe, skumulowane, długoterminowe, stałe, lokalne.</p> <p>POWIERZCHNIA ZIEMI, ZASOBY NATURALNE – umiarkowane negatywne, bezpośrednie, krótkoterminowe, stałe, lokalne.</p> <p>KLIMAT – minimalnie negatywne, ale i pozytywne bezpośrednie, chwilowe, długoterminowe, skumulowane, stałe, lokalne.</p> <p>KRAJOBRAZ – umiarkowane, pozytywne, bezpośrednie, długoterminowe, stałe, skumulowane, lokalne.</p> <p>ZABYTKI – brak oddziaływania.</p> <p>DOBRA MATERIALNE – umiarkowanie korzystne, bezpośrednio i pośrednie, stałe, lokalne.</p>
<p>PU1</p> <p>tereny o funkcjach produkcyjnych, składów, magazynów i zabudowy usługowej</p>	<p>– Kotliny - teren rolny</p> <p>– Cezaryn - teren rolny w OCK „Pradolina Wieprza”</p> <p>– Skrudki - teren cz. Rolny i cz. przewidzianych pod projektowane zalesienia w OCK „Pradolina Wieprza”</p> <p>- Bałtów – teren cz. mieszkaniowy, cz. położony w strefie ekologicznej i stanowisku archeologicznym Nr 37</p>	<p>LUDZIE – minimalnie negatywne, jak i pośrednie pozytywne, długoterminowe, stałe, lokalne.</p> <p>RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA, ZWIERZĘTA i ROŚLINY - umiarkowanie negatywne, bezpośrednie, krótkoterminowe, chwilowe, długoterminowe, stałe, lokalne.</p> <p>SYSTEM PRZYRODNICZY – umiarkowanie negatywne, bezpośrednie, krótkoterminowe, długoterminowe, stałe, lokalne.</p> <p>WODY – możliwe chwilowe, a nawet długoterminowe, słabe negatywne, bezpośrednie, skumulowane, lokalne.</p> <p>POWIETRZE – minimalne lub umiarkowane negatywne, bezpośrednie, krótkoterminowe, skumulowane, długoterminowe, stałe, lokalne.</p> <p>POWIERZCHNIA ZIEMI, ZASOBY NATURALNE – umiarkowane negatywne, bezpośrednie, krótkoterminowe, stałe, lokalne.</p> <p>KLIMAT – minimalnie negatywne, chwilowe, długoterminowe, skumulowane, stałe, lokalne.</p> <p>KRAJOBRAZ – prawdopodobnie istotne, negatywne, bezpośrednie, długoterminowe, stałe, skumulowane, lokalne.</p> <p>ZABYTKI – brak oddziaływania.</p> <p>DOBRA MATERIALNE – umiarkowanie korzystne, bezpośrednio i pośrednie, stałe, lokalne.</p>
<p>UR</p> <p>teren usług rzemiosła</p>	<p>- Borysów – teren rolny cz. w OCK „Pradolina Wieprza”</p>	<p>LUDZIE – bezpośrednio, minimalne negatywne, pośrednio pozytywne, stałe lokalne i negatywne chwilowe.</p> <p>RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA, ZWIERZĘTA i ROŚLINY – niewielkie lub umiarkowane, bezpośrednie, negatywne, stałe, lokalne.</p> <p>SYSTEM PRZYRODNICZY – brak oddziaływania.</p> <p>WODY - niewielkie, bezpośrednie, negatywne, stałe, lokalne.</p> <p>POWIETRZE – neutralne lub minimalne negatywne oddziaływanie, pośrednio stałe, pozytywne.</p> <p>POWIERZCHNIA ZIEMI, ZASOBY NATURALNE – brak znaczącego oddziaływania - bezpośrednie, niewielkie negatywne, stałe, lokalne.</p>

		<p>KLIMAT – minimalnie negatywne, chwilowe, długoterminowe, skumulowane, stałe, lokalne.</p> <p>KRAJOBRAZ – minimalnie lub umiarkowane negatywne, bezpośrednie, stałe, skumulowane, lokalne.</p> <p>ZABYTKI – brak oddziaływania.</p> <p>DOBRA MATERIALNE – pośrednie, pozytywne, stałe, lokalne.</p>
<p>W</p> <p>teren stawu</p>	<p>- Skrudki - w strefie ekologicznej i OCK „Pradolina Wieprza”</p>	<p>LUDZIE – pośrednio pozytywne, stałe lokalne i negatywne chwilowe.</p> <p>RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA, ZWIERZĘTA i ROŚLINY – umiarkowanie lub znacząco pozytywne, stałe, lokalne.</p> <p>SYSTEM PRZYRODNICZY – pośrednio pozytywne stałe, lokalne.</p> <p>WODY – znacząco pozytywne, bezpośrednie, stałe, lokalne, oddziaływanie.</p> <p>POWIETRZE – bezpośrednio i pośrednio pozytywne oddziaływanie stałe, chwilowe negatywne, lokalne.</p> <p>POWIERZCHNIA ZIEMI, ZASOBY NATURALNE – istotne bezpośrednie, negatywne, długoterminowe, stałe, lokalne.</p> <p>KLIMAT – bezpośrednio, chwilowe i długoterminowe, stałe, lokalne, negatywne oddziaływanie.</p> <p>KRAJOBRAZ – znacząco pozytywne, długotrwałe lub stałe bezpośrednie, skumulowane, lokalne.</p> <p>ZABYTKI – brak oddziaływania.</p> <p>DOBRA MATERIALNE – bezpośrednio i pośrednie, pozytywne, stałe, lokalne.</p>
<p>PE</p> <p>teren udokumentowanych złóż piasków</p>	<p>- Cezaryn – teren pod usługi turystyki w OCK „Pradolina Wieprza”</p> <p>– Wilczanka – teren rolny w OCK „Pradolina Wieprza” i w stanowisku archeologicznym Nr 99)</p> <p>– Borysów – teren rolny w stanowisku archeologicznym Nr 50</p> <p>- Osiny – przewidzianych pod projektowane zalesienia</p> <p>- Bałtów - Teren leśny</p>	<p>LUDZIE – brak bezpośredniego oddziaływania</p> <p>RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA, ZWIERZĘTA i ROŚLINY - brak bezpośredniego oddziaływania, pośrednio potencjalnie długoterminowe negatywne, odwracalne, lokalne.</p> <p>SYSTEM PRZYRODNICZY – brak oddziaływania.</p> <p>WODY – brak bezpośredniego oddziaływania, pośrednio możliwe chwilowe, a nawet długoterminowe, słabe negatywne, bezpośrednie, lokalne.</p> <p>POWIETRZE – brak bezpośredniego oddziaływania, pośrednio możliwe chwilowe, a nawet długoterminowe, słabe negatywne, bezpośrednie, lokalne.</p> <p>POWIERZCHNIA ZIEMI, ZASOBY NATURALNE – brak bezpośredniego oddziaływania, pośrednio, docelowo możliwe tymczasowe i długoterminowe, w dużej mierze odwracalne, istotne negatywne, bezpośrednie, lokalne.</p> <p>WODY – brak bezpośredniego oddziaływania, pośrednio możliwe chwilowe, a nawet długoterminowe, słabe negatywne, bezpośrednie, lokalne.</p> <p>KLIMAT – minimalnie negatywne, ale i pozytywne bezpośrednie, chwilowe, lokalne.</p> <p>KRAJOBRAZ – brak bezpośredniego oddziaływania, docelowo istotne, długoterminowe, negatywne, bezpośrednie, skumulowane, lokalne.</p> <p>ZABYTKI – brak oddziaływania.</p> <p>DOBRA MATERIALNE – brak oddziaływania.</p>
<p>teren dróg gminnych</p>	<p>- Kośmin – teren rolny w OCK „Pradolina Wieprza”</p>	<p>LUDZIE – pośrednio pozytywne, stałe lokalne i negatywne chwilowe.</p> <p>RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA, ZWIERZĘTA i ROŚLINY – praktycznie brak oddziaływania, może</p>

	<p>– Strzyżowice teren pod zabudowę mieszkaniową i teren rolny w OCK „Pradolina Wieprza” oraz częściowo narażony na niebezpieczeństwo o powodzi</p>	<p>minimalne negatywne, lokalne. SYSTEM PRZYRODNICZY – neutralne. WODY – chwilowe lub krótkoterminowe umiarkowane, negatywne lub stałe, lokalne. POWIETRZE – minimalne lub umiarkowane, stałe, lokalne. POWIERZCHNIA ZIEMI, ZASOBY NATURALNE – minimalne negatywne, chwilowe i stałe, lokalne. KLIMAT – minimalne, negatywne, bezpośrednie, stałe, skumulowane, lokalne. KRAJOBRAZ – minimalnie negatywne, bezpośrednie, stałe, skumulowane, lokalne. ZABYTKI – brak oddziaływania. DOBRA MATERIALNE – pośrednie, pozytywne, stałe, lokalne.</p>
<p>tereny narażone na niebezpieczeństwo o powodzi</p>	<p>Północny obszar gminy wzdłuż rzeki Wieprz</p>	<p>LUDZIE – pośrednio pozytywne, stałe lokalne i negatywne chwilowe. RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA, ZWIERZĘTA I ROŚLINY – praktycznie brak oddziaływania. SYSTEM PRZYRODNICZY – neutralne. WODY – pośrednio pozytywne, długotrwałe, stałe oddziaływanie. POWIETRZE – brak oddziaływania. POWIERZCHNIA ZIEMI, ZASOBY NATURALNE – neutralne lub pośrednio pozytywne, długotrwałe, stałe oddziaływanie. KLIMAT – brak oddziaływania. KRAJOBRAZ – neutralne. ZABYTKI – brak oddziaływania. DOBRA MATERIALNE – neutralne</p>

Podsumowanie ocen cząstkowych wpływu Studium na poszczególne komponenty środowiska przedstawia się następująco:

- **oddziaływanie na zdrowie i życie ludzi**

Studium wprowadza aktualne tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi, co wpłynie na stan bezpieczeństwa zdrowia i życia ludzi. W ich obrębie wprowadza jedynie drogi. Okresowe wzmoczenie transportu kołowego przede wszystkim na etapie realizacji planowanych inwestycji, nie powinno wpłynąć w sposób istotny na warunki komunikacyjne czy akustyczne rejonu. Uciążliwości związane z eksploatacją nowych terenów nie będą się też wiązać z ograniczeniem korzystania np. z dróg publicznych, z wody, elektryczności, czy środków łączności. Tereny PE1 i pozostałe funkcje nie przyniosą bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi. Nowe tereny zainwestowania nie leżą też w strefach ochrony rzek, w rejonie ujęć wodnych, czy pasach oddziaływania istniejących linii elektroenergetycznych. Studium dopuszcza wprawdzie rozbudowę linii, ale nakazuje na wyznaczenie wolnych od zabudowy stref ochronnych zarówno pod liniami elektroenergetycznymi, jak i nad gazociągiem. Na etapie realizacji zapisów Studium incydentalnie może dojść do typowych dla placu budowy wypadków, co określić można, jako oddziaływanie pośrednie i chwilowe. Studium nie wprowadza nowych, istotnych funkcji mogących stanowić źródło poważnych awarii. Emisje hałasu i zanieczyszczeń do powietrza związane zarówno z fazą budowy (wzmoczony ruch, pylenie i hałas) oraz eksploatacją (emisje ze spalania paliw w systemach grzewczych, pylenie i hałas) będą okresowe i nie powinny przekraczać wymaganych prawem norm. Potencjalnym źródłem zagrożenia może być więc niepełna realizacja wytycznych studialnych, dotyczących zapewnienia odpowiedniej jakości środowiska na terenie gminy. Pozytywnym aspektem usankcjonowania

zmian kierunków zagospodarowania będzie minimalny lokalny wzrost aktywizacji gospodarczej.

- **oddziaływanie na ekosystemy, różnorodność biologiczną**

Wprowadzona punktowo zabudowa kubaturowa nieznacznie zmieni stopień rozdrobnienia powierzchni biologicznie czynnej, ale z racji na to, że zabudowa wprowadzana jest w dużej mierze na zasadzie kontynuacji lub dogęszczenia istniejących ciągów osadniczych nie powinny zaburzyć lub zmienić znacząco dotychczasowego funkcjonowania gatunków zwierząt i roślin, ani też przekształcić ich siedlisk i zmusić do migracji. Pozytywne długoterminowe bezpośrednie i pośrednie skutki dla różnorodności biologicznej przyniesie wybudowanie stawu wodnego. Poza tym Studium sugeruje pozostawienie w obrębie poszczególnych terenów funkcyjnych minimalne powierzchnie biologicznie czynne. Zmiana funkcji terenów pod obszary zwartej zabudowy o różnych funkcjach (głównie składy i usługi) będą oddziaływaniami negatywnymi, które wynikać będą z faktu częstego wykorzystania pod cele budowlane gruntów ornich, które pełniły funkcje częściowo ekologiczne (miejsce bytowania i migrowania fauny polnej), niekontrolowanego (nielegalnego) odprowadzania ścieków, emisji zanieczyszczeń z systemów grzewczych i emisji hałasu. Powyższe oddziaływania, pod kątem skali zjawiska (na tle obszaru gminy) nie powinny jednak naruszać określonych standardów jakościowych. Najistotniejsze więc pod kątem powierzchni przekształcenia dotychczasowej przestrzeni funkcjonalnej będą zmiany mogące wprowadzać wielkoskalowe obiekty i wieloprzestrzenne, utwardzone powierzchnie (tereny obiektów składów, usług turystycznych, rzemiosła i tereny urządzeń obsługi rolnictwa). Późniejsza możliwość powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych wiązać się będzie z czasowym (długoterminowym) przekształceniem ewentualnych powierzchni zielonych.

- **oddziaływanie na system przyrodniczy gminy**

W strefie ekologicznej zlokalizowane są wprawdzie cztery obszary, ale dwa z nich to preferowana często w obrębie terenów zielonych (w tych chronionych krajobrazowo) zabudowa o funkcji turystycznej. Istotną powierzchniowo zmianą wprowadzaną w obrębie system przyrodniczego (obszaru ekologicznego) jest lokalizacja terenów o funkcjach produkcyjnych, składów, magazynów i zabudowy usługowej, co wpłynie w minimalny sposób na bytujące lub migrujące w strefie ekologicznej osobniki (płoszenie ich przez dowożące odpady pojazdy i ewentualnie pracujące urządzenia). Teren ML1 w Wilczance znajduje się wprawdzie poza strefą ekologiczną (położony w jej bliskim sąsiedztwie), ale ponieważ wyznaczony został jako dopełnienie ciągu zabudowy, uniemożliwia komunikację ekologiczną pomiędzy doliną Wieprza, a terenami otwartymi zlokalizowanymi na południe od tej miejscowości i wpłynie negatywnie na funkcjonowanie przyrodniczego systemu gminy. Pozostałe funkcje nie pogorszą w sposób istotny komunikacji ekologicznej rejonu i nie wpłyną na utratę siedlisk korytarza ekologicznego biegnącego głównymi rzekami gminy. Drożne pozostają zarówno korytarze ekologiczne, jak i elementy łącznikowe - Studium nie wprowadza dodatkowych, barier poprzecznych i nie zajmuje powierzchniowo węzłów ekologicznych.

- **oddziaływanie na wody**

Nowymi elementami wprowadzonymi w Studium są aktualne tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi. Analizując dokument jako całość stwierdzić należy, że zasady ochrony wód wyznaczone w dotychczasowym dokumencie (rozpatrywanym całościowo) służą poprawie jakości wód (a także gleb). Są to zapisy pozytywne dla stanu wód powierzchniowych i podziemnych (w tym GZWP, JCWP i JCWPd) i wpisują się w art.84 ustawy Prawo wodne i Ramową Dyrektywę Wodną, oraz są zgodnie z Planem gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły. Studium z racji na nieznaczące emisje nie przyczyni się do powstania obszaru narażonego na zanieczyszczenia związkami azotu, pochodzącymi ze źródeł rolniczych. Nie dotyczy też ono innych obszarów chronionych, o których mowa w art.113 Prawo wodne.

Ograniczenie infiltracji wód opadowych na fragmentach uszczelnionych (fundamenty, tereny dróg, budynki letniskowo-usługowe, turystyczne, usług rzemiosła, składowe i rolnicze) nie będzie istotne dla użytkowania lokalnych zasobów wód podziemnych. W wyniku prowadzenia tego typu prac budowlanych nie dojdzie też do zmiany stosunków wodnych. Studium wprowadza tereny złóż piasku, a nie tereny eksploatacyjne, dlatego trudno jest przewidzieć przyszłe ich wykorzystanie. Zanieczyszczenia wód wynikać więc mogą z chwilowych, incydentalnych sytuacji awaryjnych. Wśród oddziaływań występują też zależności pomiędzy nimi - negatywne oddziaływanie na gleby (ich zanieczyszczenie) prawdopodobnie przejawia się również chwilowo w stanie jakości wód podziemnych (gruntowych), co jest oddziaływaniem skumulowanym.

- **oddziaływanie na klimat i stan powietrza**

Zaproponowanie zabudowy letniskowej, usługowej i produkcyjno-składowej z racji na dotychczasowe zainwestowanie i przekształcenie terenów w sąsiedztwie, nie będą wpływać istotnie na zmianę klimatu czy stan powietrza. Zaliczane do skumulowanych (z napływającymi z innych terenów zurbanizowanych masami powietrza) oddziaływania na stan powietrza będą negatywne, ale nieznaczące. Emisja spalin do powietrza z nowych źródeł punktowych (paleniska domowego), terenów obsługi rolnictwa, czy ewentualne pylenie z wyrobisk eksploatacyjnych, które mogą powstać w obrębie udokumentowanych złóż surowców, składów i dróg, a także wzrostu ruchu samochodowego nie będzie istotna w skali gminy. Emisja hałasu będzie głównie krótkoterminowa i wiązać się będzie zarówno z fazą realizacji (placami budowy poszczególnych obiektów i zagospodarowaniem terenów), lub długoterminowa, stała i związana z pracą np. niezbędnych maszyn i urządzeń, co generalnie będzie należeć do oddziaływań skumulowanych. Teren obsługi rolnictwa może być emitorem odorów, ale zakładając stosowanie nowoczesnej technologii oddziaływanie to będzie ograniczane do minimum. Lokalizacja nowych terenów inwestycyjnych nie powinna wpłynąć znacząco negatywnie (a jedynie minimalnie i lokalnie) na zmiany topoklimatu (w tym warunki anemologiczne, nagrzewania czy infiltracyjne). Zbiornik wodny może wpłynąć na lokalne zmiany wilgotności powietrza i np. na tworzenie mgieł. Pozostałe proponowane tu inwestycje planowane są w terenach otwartych, gdzie występują dobre warunki przemieszczania się mas powietrza i nie ma zagrożenia stagnacją oraz okresowego kumulowania zanieczyszczeń. Studium nie wprowadza funkcji które mogłyby doprowadzić do przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych i nie powinny pogorszyć higieny radiacyjnej obszaru gminy.

- **oddziaływanie na powierzchnie ziemi, gleby, kopaliny**

Zabudowa techniczna nowych terenów PU1, ML1, UR i UT1 zredukuje powierzchnie glebową i ograniczy wymianę gazową oraz wodną między atmosferą a pedosferą. Z analizy kierunków zagospodarowania przestrzennego Studium wynika, że powierzchnia ubytku powierzchni przyrodniczo-funkcjonalnej w skali gminy nie będzie istotna, a przekształcenia powierzchniowej warstwy ziemi związane będą z wykopami pod fundamenty głównie obiektów produkcyjno-usługowo-magazynowych, budynków gospodarczych, czy budową dróg dojazdowych do poszczególnych działek inwestycyjnych. Jednak najistotniejsze przeobrażenia dotyczyć mogą złóż w obrębie terenów PE1. Naniesienie na samą mapę granic złóż surowców mineralnych nie jest negatywne w skutkach, ale możliwość ich eksploatacji długotrwale (do czasu rekultywacji) przekształci podłoże i nieodwracalnie wpłynie na zasoby surowcowe (wydobyty piach). Ingerującą w głąb podłoża formą będą stawy (W) stale i umiarkowanie zmieniające ukształtowanie powierzchni ziemi. Poza tym nie przewiduje się innych przeobrażeń ukształtowania powierzchni ziemi. Negatywnym oddziaływaniem na gleby będzie ich bezpośrednie i stałe zajmowanie pod trwałe zainwestowanie pozostałymi budynkami, drogami i placami tworzącymi dużą, szczelną

powierzchnie mogą. Podobnie, jak w przypadku wód, oddziaływania na podłoże należy uważać za należące do skupisk terenów zurbanizowanych.

W celu ograniczenia negatywnego oddziaływania na podłoże należy stosować wszystkie przytoczone w następnym rozdziale zasady zagospodarowania (w tym zasady gospodarki wodno-ściekowej i odpadowej) zawarte w tekście Studium.

- **oddziaływanie na krajobraz**

Tereny przewidziane pod zabudowę i mające pełnić różne funkcje, nie będą znacząco negatywnie oddziaływać na krajobraz, o ile są lokowane w obrębie zainwestowanego, przy istniejących drogach lub jako kontynuacje zabudowy istniejącej (tereny: ML1, RU, UT1). Ponadto oddziaływanie wizualne zależy będzie od preferencji i zagospodarowania poszczególnych działek. Najbardziej negatywny wpływ na krajobraz mogą mieć jednak duże pod względem powierzchni i znaczące kubaturowo obiekty dwóch terenów produkcyjnych, składów, magazynów i zabudowy usługowej. Pośrednio negatywne oddziaływanie widokowe przyniesie w przyszłości potencjalna eksploatacja wyznaczonych w tej edycji Studium udokumentowanych złóż surowców mineralnych. Sama lokalizacja złóż piasku jest neutralna, ale możliwość ich eksploatacji będzie się wiązać z czasowym (do czasu rekultywacji wyrobiska) negatywnym oddziaływaniem na krajobraz. Dodatkowo minimalnie negatywnie na walory krajobrazowo-kulturowe chronione w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” wpłynąć mogą wszystkie tereny nowej zabudowy (UT1 w Kośminie, PU1 w Cezarynie, PE w Cezarynie i Wilczance, ML1 w Wilczance, UR w Borysowie). Pozytywny wpływ na walory krajobrazowe będzie miał staw (W) w Skrudkach.

- **oddziaływanie na zabytki i dobra materialne**

W granicach zmian brak jest istotnych obszarów i obiektów będących przedmiotem zainteresowania służb konserwatorskich, wobec czego nie przewiduje się negatywnego wpływu Studium na zabytki gminy. Teren UT1 leży w strefie K ochrony konserwatorskiej, PU1 w Bałtowie i dwa kolejne (PE w Wilczance i Borysowie) w zasięgu stanowiska archeologicznego, ale Studium wprowadza zapisy ochronne w tej kwestii.

Studium ma pozytywny wpływ na dobra materialne, rozumiane, jako wszelkie środki i sposoby zaspokajania potrzeb ludzkich (tereny mieszkaniowo-usługowe i wszelkie inne inwestorskie obszary działalności gospodarczej, zbiornik wodny, nowe, a pośrednio również miejsca pracy). Będą to w przewadze pośrednie (ale też i bezpośrednie), głównie pozytywne oddziaływania długotrwałe i stałe.

12. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE LUB OGRANICZENIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH WYNIKAĆ Z REALIZACJI USTALEŃ ZMIANY PLANU

W celu ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko nowych terenów należy stosować wszystkie zapisy ochronne zawarte w dokumencie Studium dotyczące zasad zagospodarowania poszczególnych, projektowanych terenów:

- **PE** - udokumentowane złoża piasków (*kwalifikujące się do powierzchniowej eksploatacji*)

Zasady zagospodarowania:

- *eksploatacja surowców naturalnych z zastosowaniem środków ograniczających szkody w środowisku przyrodniczym,*
- *zakaz zabudowy, z wyjątkiem obiektów budowlanych i urządzeń związanych z eksploatacją złoża,*
- *zachowanie pasów ochronnych dla terenów poddanych eksploatacji, które należy wyznaczyć zgodnie z polskimi normami,*

- przeprowadzenie rekultywacji wyrobiska w kierunku rolnym lub leśnym (a w Cezarynie w kierunku zagospodarowania turystycznego).

• **ML1** - tereny projektowanej zabudowy letniskowej

Zasady zagospodarowania:

- funkcja podstawowa - tereny zabudowy letniskowej,
- funkcja uzupełniająca - niezbędna infrastruktura techniczna,
- wysokość zabudowy letniskowej – do dwóch kondygnacji nadziemnych z użytkowym poddaszem, maksymalnie 9,0 m od poziomu terenu do kalenicy dachu,
- dachy dwuspadowe, wielospadowe o nachyleniu połaci od 20° do 45° albo dachy przestrzennie kształtowane,
- minimalna powierzchnia nowo wydzielonej działki budowlanej - 1000 m²,
- łączna powierzchnia zabudowy kubaturowej w obrębie działki budowlanej do 20% powierzchni działki,
- powierzchnia biologicznie czynna winna stanowić co najmniej 80% powierzchni działki budowlanej,
- bezpośredni lub pośredni (poprzez drogi wewnętrzne) dostęp do drogi publicznej,
- zaleca się pozostawienie pasów przeciwpożarowych o szerokości min. 8,0 m dla zabudowy letniskowej proponowanej na terenach przyleśnych,
- zasady obsługi sieci infrastruktury technicznej w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, wodę, ciepło oraz odprowadzania ścieków i gromadzenia odpadów – zgodnie z ustaleniami niniejszego studium uwarunkowań oraz przepisami szczególnymi.

• **UT1** - tereny projektowanych usług turystycznych

Zasady zagospodarowania:

- funkcja podstawowa - usługi turystyczne,
- funkcja uzupełniająca – usługi związane z ochroną zdrowia, oświatą, rekreacją, gastronomią, usługi hotelarskie, zabudowa mieszkaniowa dla właścicieli i pracowników oraz inne obiekty związane z działalnością turystyczną,
- wysokość zabudowy – budynki do dwóch kondygnacji nadziemnych z użytkowym poddaszem,
- powierzchnia biologicznie czynna winna stanowić co najmniej 20% powierzchni działki budowlanej,
- zapewnienie niezbędnej liczby miejsc parkingowych,
- ograniczyć oddziaływanie obiektów do granic terenu, do którego inwestor ma tytuł prawny, z wyjątkiem urządzeń infrastruktury telekomunikacyjnej,
- bezpośredni lub pośredni (poprzez drogi wewnętrzne) dostęp do drogi publicznej,
- zasady obsługi sieci infrastruktury technicznej w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, wodę, ciepło oraz odprowadzania ścieków i gromadzenia odpadów – zgodnie z ustaleniami niniejszego studium uwarunkowań oraz przepisami szczególnymi.

• **UT2** - tereny projektowanych usług turystycznych

Zasady zagospodarowania:

jak dla terenów UT1 z wyjątkiem wysokości zabudowy oraz powierzchni biologicznie czynnej, które zostaną określone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Przed określeniem zasad zagospodarowania w miejscowym planie należy wykonać analizę krajobrazową określającą warunki sytuowania zabudowy, jej skali i formy z uwzględnieniem warunków ekspozycji oraz zachowania powiązań widokowo-przestrzennych z wyłączeniem możliwości wprowadzenia kubatur w strefie wpisanej do rejestru zabytków.

• **PU1** – projektowane tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i zabudowy usługowej

Zasady zagospodarowania:

- funkcja podstawowa - tereny produkcji, składów i magazynów,
- funkcja uzupełniająca - tereny usług, zabudowa mieszkaniowa dla właściciela lub użytkownika terenu, niezbędna infrastruktura techniczna,
- maksymalna wysokość budynków do 12 m od powierzchni terenu,

- powierzchnia zabudowy - do 80% powierzchni działki,
- powierzchnia biologicznie czynna - co najmniej 15% powierzchni działki,
- ograniczyć oddziaływanie obiektów do granic terenu, do którego inwestor ma tytuł prawny, z wyjątkiem urządzeń infrastruktury telekomunikacyjnej,
- bezpośredni lub pośredni (poprzez drogi wewnętrzne) dostęp do drogi publicznej,
- zasady obsługi sieci infrastruktury technicznej w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, wodę, ciepło oraz odprowadzania ścieków i gromadzenia odpadów – zgodnie z ustaleniami niniejszego studium uwarunkowań oraz przepisami szczególnymi,
- dopuszcza się wysokość budynków i budowli powyżej 12 m od powierzchni terenu, jeżeli jest to niezbędne ze względów technologii produkcji.

- **RPU2** – projektowane tereny produkcji rolnej i tereny obsługi produkcji rolnej

Zasady zagospodarowania:

- funkcja podstawowa - tereny produkcji rolnej i tereny obsługi produkcji rolnej (z wykluczeniem hodowli),
- funkcja uzupełniająca - tereny składów i magazynów, zabudowa mieszkaniowa dla właściciela lub użytkownika terenu, niezbędna infrastruktura techniczna,
- maksymalna wysokość budynków do 12 m od powierzchni terenu,
- powierzchnia zabudowy - do 80% powierzchni działki,
- powierzchnia biologicznie czynna - co najmniej 15% powierzchni działki,
- ograniczyć oddziaływanie obiektów do granic terenu, do którego inwestor ma tytuł prawny, z wyjątkiem urządzeń infrastruktury telekomunikacyjnej,
- bezpośredni lub pośredni (poprzez drogi wewnętrzne) dostęp do drogi publicznej,
- zasady obsługi sieci infrastruktury technicznej w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, wodę, ciepło oraz odprowadzania ścieków i gromadzenia odpadów – zgodnie z ustaleniami niniejszego studium uwarunkowań oraz przepisami szczególnymi.

- **UR** – projektowany teren usług rzemiosła (działalność gospodarczą związaną z rzemiosłem.)

Zasady zagospodarowania:

- funkcja podstawowa – tereny zabudowy usługowej,
- przeznaczenie uzupełniające: zabudowa mieszkaniowa dla właściciela i pracowników, liniowe i kubaturowe elementy infrastruktury technicznej niezbędne do prawidłowego funkcjonowania obiektów i urządzeń, zieleń towarzysząca.
- wysokość zabudowy – budynki do dwóch kondygnacji nadziemnych,
- dachy płaskie, dwuspadowe, wielospadowe lub przestrzennie kształtowane, o nachyleniu połąci do 40°,
- łączna powierzchnia zabudowy kubaturowej w obrębie działki inwestycyjnej do 40% powierzchni działki,
- powierzchnia biologicznie czynna winna stanowić co najmniej 20% powierzchni działki budowlanej,
- uciążliwość dla ludzi i środowiska z powodu prowadzonej działalności ograniczyć do granic terenu, do którego inwestor ma tytuł prawny, z wyjątkiem urządzeń infrastruktury telekomunikacyjnej,
- zapewnienie niezbędnej liczby miejsc parkingowych,
- bezpośredni lub pośredni (poprzez drogi wewnętrzne) dostęp do drogi publicznej,
- zasady obsługi sieci infrastruktury technicznej w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, wodę, ciepło oraz odprowadzania ścieków i gromadzenia odpadów – zgodnie z ustaleniami niniejszego studium uwarunkowań oraz przepisami szczególnymi.

- **wody powierzchniowe** (w tym np. stawy rybne).

Zasady zagospodarowania:

- zakaz obniżania poziomu wody w zbiornikach wód stojących,
- zakaz odprowadzania do wód nie oczyszczonych ścieków,
- nakaz ochrony roślinności wodnej, szuwarowej, drzew i krzewów,
- nakaz pozostawienia pasa dostępu wzdłuż brzegów wód publicznych (minimum 4 m dla rowów oraz minimum 10 m dla rzek), gwarantującego swobodne przechodzenie i

wykonywanie robót konserwacyjnych.

Ponadto działaniami ograniczającymi negatywne oddziaływanie Studium na etapie zarówno planowania, jak i realizacji i funkcjonowania poszczególnych terenów może być dodatkowo:

- maskowanie zielenią (w postaci pasów izolacyjnej zieleni wysokiej) najbardziej dysharmonijnej zabudowy dwóch terenów PU1, zmniejszenie powierzchni tych terenów z uwagi na lokalizację w OCK;
- rezygnacja lub zawężenie terenów położonych w strefie ekologicznej, szczególnie terenu ML1, tak by drożny pozostał istniejący sięgacz ekologiczny;
- jedynie marginalna wycinka drzew i sprowadzać się do egzemplarzy najmniej wartościowych;
- stosowanie sprawnych technicznie maszyn i środków transportu podczas etapu realizacji (budowy);
- odtwarzanie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych np. przesadzenie szczególnie cennych roślin, przeniesienie fragmentów (np. z dziuplami) ściętych drzew, stanowiących np. siedlisko występowania cennych gatunków bezkręgowców lub porostów w miejsca, gdzie będą mogły znaleźć siedliska zastępcze;
- rekultywacje terenów zmienionych czy zdegradowanych i nakaz rekultywacji obszarów sąsiednich zniszczonych w trakcie realizacji planowanych funkcji terenu.

13. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Przedmiotowa zmiana obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żyrzyn polega w dużej mierze na modyfikacji poszczególnych zapisów w tekście tego dokumentu, co było wynikiem zmian ustawowych i konieczności zaktualizowania dokumentu studialnego, tak by odpowiadał on realiom prawnym i stanowi faktycznemu (np. przebieg dróg, zasięg strefy szczególnego zagrożenia powodzią). Lokalizacja kilkunastu nowo projektowanych terenów wynika przede wszystkim z uwarunkowań przyrodniczych (istniejące i projektowane, obszarowe i punktowe formy ochrony prawnej, czy przestrzeni ekologicznej - elementy systemu przyrodniczego). Zabudowa w dużej mierze wprowadzana jest na zasadzie kontynuacji wyznaczonych w Studium terenów zainwestowanych. Usytuowanie udokumentowanych złóż i stawu uzależnione jest ściśle od warunków podłoża. Determinantami rozmieszczenia obszarów o nowych funkcji były więc zarówno już istniejące obszary zainwestowania urbanistycznego (tereny uzbrojone, czy otwarte-wolne od zabudowy, by zachowane zostały odpowiednie odległości zabudowy od funkcji potencjalnie uciążliwych), jak i uwarunkowania ekofizjograficzne (obszary narażone na erozję, podtopienia, o odpowiedniej wystawie i warunkach gruntowo-wodnych). Pozostałe funkcje wynikają z pozytywnego rozpatrzenia przez władze gminy wniosków składanych przez jej mieszkańców i służyć mają zaspokajaniu potrzeb lokalnej społeczności. Można by jedynie ze względów ekologicznych rozważyć zmniejszenie lub rezygnację z terenu ML1. Wobec powyższego nie ma potrzeby wprowadzania drastycznych zmian w prezentowanym projekcie.

14. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy różnych części gminy i polegają na wprowadzeniu czternastu nowych funkcji (jednego terenu usług rzemiosła - RU, jednego terenu produkcji i obsługi rolnej - RPU2, czterech terenów obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i zabudowy usługowej - PU1, jednego terenu zabudowy lotniskowej - ML1, jednego terenu wód powierzchniowych - W, czterech udokumentowanych złóż piasków - PE, dwóch terenów usług turystycznych - UT1 i UT2) terenów oraz likwidacji dotychczasowego przebiegu drogi i granicy wody stuletniej.

Opracowanie sporządzono na podstawie:

- Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 (Dz. U. z 2017, poz. 1405);
- Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. z 2017, poz. 1073).

Rejon zmian polityki przestrzennej gminy leży w obrębie paleozoicznej jednostki tektonicznej określonej jako rów mazowiecko – podlaski. Surowce mineralne na terenie gminy reprezentowane są przez kruszywa naturalne, surowce ilaste i torfy. Miejscami rzeźba powierzchni terenu jest dość urozmaicona. Bardzo niewielką powierzchnię zajmują równiny torfowe (tj. formy rzeźby utworzone przez roślinność). Skałami glebotwórczymi są tu gliny i piaski zwałowe, piaski fluwioglacjalne i pyły wodnego pochodzenia. Dominują gleby bielcowe wytworzone z piasków słabo gliniastych, natomiast pod lasami - bielice wytworzone z piasków luźnych. Głównym użytkowym poziomem wodonośnym omawianych terenów jest poziom kredowy. Wody w utworach czwartorzędowych tworzą najczęściej pierwszy poziom wodonośny. Na wysoczyźnie występują w utworach wodnolodowcowych - ich poziomy, z reguły zasobne, najczęściej mają charakter zawieszony. Obszary objęte Studium, jak i cała gmina znajdują się w obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 406 (Lublin). Gmina Żyrzyn prawie w całości leży w dorzeczu Wieprza; jedynie niewielki jej fragment (około 0,25 km²) skrajnie południowej części należy do zlewni Kurówki. Za ciek okresowy należy uznać Rabik, upodobniony do rowu melioracyjnego. Decydującą rolę w kształtowaniu pogody w tym obszarze odgrywają przeważające masy powietrza polarno-morskiego i kontynentalnego (aż 90% wszystkich mas powietrza napływających nad teren gminy). Na terenie gminy stwierdza się występowanie zbiorowisk wodnych, szuwarowych, łąk i pastwisk, leśnych i zarostowych, ruderalnych oraz segetalnych. Podstawowymi siedliskami decydującymi o charakterze fauny w gminie są siedliska wodno - błotne w rejonie jez. Piskory, siedliska wodne, łąkowe i łąkowe w dolinie Wieprza, siedliska leśne i zaroślowe na wysoczyźnie, siedliska polne, a także tereny osadnicze, z którymi są związane gatunki synantropijne.

Podstawę prawną Prognozy oddziaływania na środowisko stanowi:

- Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 (Dz. U. z 2017, poz. 1405);
- Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. z 2017, poz. 1073).

Prognoza ma na celu określenie charakteru prawdopodobnych skutków i oddziaływań na środowisko przyrodniczo-kulturowe, które mogą być spowodowane realizacją zalecanych lub dopuszczonych przez Studium kierunków zagospodarowania terenu. Zgodnie z art.51 ust.2 ww. ustawy z dnia 3 października 2008r. Prognoza w szczególności określa, analizuje i ocenia przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w tym m.in. na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wodę, powierzchnię ziemi, krajobraz, zasoby naturalne, a także system przyrodniczy i powiązania przyrodnicze obszaru oraz prawne formy ochrony przyrody. Jej zakres przedmiotowy został dostosowany do skali oraz stopnia szczegółowości Studium.

Dokumentami, w powiązaniu, z którymi została sporządzona Prognoza były:

- Projekt zmiany ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żyrzyn – Lublin 2017;
- Uchwała Rada Gminy Żyrzyn Nr X/68/2016 w sprawie oceny aktualności studium i planów miejscowych z 29 stycznia 2016 r.
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Żyrzyn zatwierdzony uchwałą Rady Gminy Żyrzyn (aktualizacja – Uchwała Nr XXII/138/2013 z 21 sierpnia 2013 r.);

- Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie – Wydział Terenowy w Kazimierzu Dolnym (pismo nr: WSTV.411.36.2016.AS z 2.11.2016);
- Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Puławach;
- Ekofizjografia podstawowa gminy Żyrzyn, Babuchowski J. - Lublin 2003 (aktualizacja 2014);
- Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany planu zagospodarowania przestrzennego w gminie Żyrzyn dla określonych terenów – Lublin 2015;
- Raport o stanie środowiska województwa lubelskiego w 2015, WIOŚ - Lublin 2016;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego – Lublin 2015.

Celem Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest to określenie polityki przestrzennej gminy, ustaleń strategii rozwoju województwa zawartych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa, w którym uwzględnia się zadania rządowe, służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem polityki przestrzennej gminy, sporządzonym w oparciu o uwarunkowania i potrzeby lokalne, ale z uwzględnieniem uwarunkowań i potrzeb ponadlokalnych.

Przedmiotowe zmiany Studium polegają na:

- wyznaczeniu terenu o funkcji usług turystycznych UT1 i UT2 w miejscowościach:
 - Kośmin (UT1) - z terenów rolnych, cz. w strefie ekologicznej (OCK „Pradolina Wieprza”);
 - Żyrzyn (UT2) - z terenów rolnych, cz. w strefie ekologicznej (strefa K ochrony konserwatorskiej krajobrazu i cz. zabytkowy zespół dworsko-parkowy wpisany do rejestru zabytków woj. lubelskiego pod nr A/310);
- wyznaczeniu terenów o funkcjach produkcyjnych, składów, magazynów i zabudowy usługowej PU1 w miejscowościach:
 - Kotliny - z terenów rolnych;
 - Cezaryn - z terenów rolnych (OCK „Pradolina Wieprza”);
 - Skrudki - z terenów cz. rolnych, cz. przewidzianych pod projektowane zalesienia (OCK „Pradolina Wieprza”);
 - Bałtów – z terenów cz. mieszkaniowych, cz. położonych w strefie ekologicznej (stanowisko archeologiczne Nr 37) ;
- wyznaczeniu udokumentowanych złóż piasków PE w miejscowościach:
 - Cezaryn – z terenu przeznaczonego pod usługi turystyki (OCK „Pradolina Wieprza”);
 - Wilczanka – z terenów rolnych (OCK „Pradolina Wieprza”, stanowisko archeologiczne Nr 99);
 - Borysów – z terenów rolnych (stanowisko archeologiczne Nr 50);
 - Osiny – z terenów przewidzianych pod projektowane zalesienia;
 - Bałtów – na terenach leśnych;
- wyznaczeniu terenu zabudowy lotniskowej ML1 w miejscowości Wilczanka – z terenów rolnych (OCK „Pradolina Wieprza”);
- wyznaczeniu terenu stawu W z terenów położonych w strefie ekologicznej w Skrudkach (OCK „Pradolina Wieprza”);
- wyznaczeniu terenu usług rzemiosła UR w miejscowości Borysów – z terenów rolnych (cz. w OCK „Pradolina Wieprza”) w związku faktem, że teren ten przewidziany był pod ww. funkcję w MPZP gminy Żyrzyn;
- wyznaczeniu terenu obsługi rolnictwa RPU2 w miejscowości Żerdź – z terenów rolnych;
- wyznaczeniu terenów pod drogi gminne w miejscowościach:
 - Kośmin – z terenów rolnych (OCK „Pradolina Wieprza”);
 - Strzyżowice – z terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i terenów rolnych (OCK „Pradolina Wieprza”, teren w części narażony na niebezpieczeństwo powodzi);
- wyznaczenie terenów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi;
- likwidacji granicy zagrożenia powodzią;

- likwidacji drogi gminnej w miejscowości Strzyżowice.

Oznaczeniami wprowadzonymi dodatkowo na legendzie dotychczasowej mapy Studium są:

- tereny usług rzemiosła;
- projektowane tereny produkcji i obsługi rolnej z wyłączeniem hodowli;
- tereny zagrożenia powodziowego;
- likwidacja granic terenu zagrożenia powodziowego;
- droga do likwidacji.

Studium powstało w powiązaniu przede wszystkim z: Ekofizjografią podstawową gminy Żyrzyn i Planem zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego.

Analiza istniejącego stanu środowiska w kontekście proponowanych kierunków zagospodarowania dała podstawy do wyodrębnienia zarówno pozytywnych pod względem ekologicznym jak i niepokojących kierunków zagospodarowania, mogących w efekcie przynieść długoterminowe i stałe pogorszenie stanu środowiska. Z funkcjonowaniem wymienionych powyżej terenów funkcyjnych potencjalnie może związana być: emisja zanieczyszczeń do atmosfery (wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza), emitowanie hałasu i pól elektromagnetycznych, wytwarzanie odpadów i ścieków oraz innych zanieczyszczeń do wód lub do gruntu, przekształcenie naturalnego ukształtowania terenu, zmiany w krajobrazie, zmiany szaty roślinnej i składu gatunkowego fauny i ryzyko wystąpienia poważnych awarii.

Poniżej przedstawiono skutki dla środowiska, jakie mogą wystąpić w wyniku proponowanych zmian dotychczasowego zagospodarowania przestrzennego gminy Sitno. Przeanalizowane zostało, w jaki sposób realizacja projektowanych funkcji wpłynie na przedmiot ochrony, cele ochrony i integralność obszarów Natura 2000 ustanowionych i potencjalnych położonych w najbliższym rejonie projektu Studium oraz bioróżnorodność, ludzi, zwierzęta, rośliny, chronione gatunki i siedliska przyrodnicze, korytarz ekologiczny, wody, powietrze, powierzchnię ziemi, topoklimat i klimat akustyczny, a także zasoby naturalne oraz zabytki. W podsumowującej, poniższej tabeli wyróżniono następujące rodzaje i charakter oddziaływań na środowisko zarówno „wariantu zerowego” jak i projektowanych w Studium funkcji:

++	znaczące korzystne oddziaływanie - oddziaływanie powodujące korzystne zmiany w środowisku, najczęściej wtórne, pojawiające się w dłuższym horyzoncie czasowym, prowadzące do poprawy wybranych elementów środowiska przyrodniczo-kulturowego w wymiarze ponadlokalnym
+	słabe korzystne oddziaływanie – zauważalne pozytywne oddziaływanie, nie powodujące ilościowo istotnych zmian w środowisku
o	oddziaływanie neutralne - całkowity brak wpływu lub wpływ nieznaczący - oddziaływanie nie powodujące odczuwalnych (mierzalnych) skutków w środowisku
-	negatywne słabe oddziaływanie – oddziaływanie zauważalne, powodujące odczuwalne skutki środowiskowe, lecz nie powodujące przekroczeń standardów, istotnych zmian ilościowych i jakościowych, możliwe do ograniczenia
--	negatywne umiarkowane oddziaływanie (ograniczenie metodami planistycznymi) - możliwe do ograniczenia metodami planistycznymi
---	negatywne znaczące oddziaływanie (ograniczenie metodami planistycznymi do negatywnych umiarkowanych, proponowane rozwiązania alternatywne – porozumienie rozdz.12 - w tym odstąpienie od lokalizacji funkcji) - ma istotny wpływ negatywny – oddziaływanie powodujące zasadniczą zmianę określonych parametrów jakości środowiska, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych (możliwe do ograniczenia metodami planistycznymi czy rozwiązaniami alternatywnymi do negatywnego umiarkowanego lub też zmuszające do odstąpienia od lokalizacji funkcji)
B	oddziaływanie bezpośrednie
P	oddziaływanie pośrednie
W	oddziaływanie wtórne
SK	oddziaływanie skumulowane
K	oddziaływanie krótkoterminowe
Ś	oddziaływanie średnioterminowe
D	oddziaływanie długoterminowe
S	oddziaływanie stałe
C	oddziaływanie chwilowe

L	oddziaływanie lokalne
R	oddziaływanie ponadlokalne ('regionalne')

		Wariant zerowy	ML1 UT1	PU1 UR	W	RPU2	PE	drogi
LUDZIE		O/+ P,S,L	+/- B,P,D,C,S, L	+/- B,P,D,C,S,L	+/ B,P,D,C, S,L	+/O/- B,SC,K,D, S,L	+/- PB,,D,C,S, L	O/- B,C,K,D,S, L
PRAWNE FORMY OCHRON Y PRZYROD Y	Ostoje Natura rezerwat przyrody	O	O	O	O	O	O	O
	OCK „Kozł Bór”	O	O	O	O	O	O	O
	OCK Pradolina Wieprza	O	O/- B,SK,C,K, D,S,L	O/- B,SK,C,K,D, S,L	+ P,D,C,S, L	O	O/- B,C,K,D,S, L	O/- B,C,K,D,S, L
SYSTEM PRZYRODNICZY		O	- B,C,D,L	- B,C,D,L	++ B,P, C,D,L	O O	O	O
BIORÓŻNORODNOŚĆ - FLORA, FAUNA		O/- B,S,L	O/- B,C,S,L	O/- B,C,S,L	++/- B,D,S,L	O- B,C,K,D, L	O/- B,C,S,L	O/- B,C,K,D,L
WODY		O/- B,S,L	+/O/- B,C,SK,,L	+/O/- B,C,SK,,L	+/- P,D,S,L	O/- B,SK,C,K, D,L	+/O/- B,C,SK,,L	-/O B,SK,C,K, D,L
POWIETRZE		O/- B,S,L	- B,D,S,SK,L	- B,D,S,SK,L	O/++ B,D,S,Ś, L	O/- B,SK,D,S, L	- B,D,S,SK, L	O B,SK,D,S, L
POWIERZCHNIA ZIEMI, GLEBY		+/o/- B,S,L	O/- B,D,S,D,L	O/- B,D,S,D,L	++/- B,D,S,L	- B,C,D,S, L	O/- - B,D,S,SK, L	- B,C,D,S,L
KLIMAT (W TYM AKUSTYCZNY)		O/- B,S,L	+/- B,D,S,SK,L	+/- B,D,S,SK,L	O/- B,D,S,Ś, L	O/- B,SK,C,K, D,S,L	O/- B,D,S,K,L	O/- B,SKC,K, D,S,L

KRAJOBRAZ	+/O/- B,S,L	+/- B,D,S,SK,L	+/- B,D,S,SK,L	+/// B,D,S,Ś, L	O/- B,SK,K,D ,S,L	+/- B,D,S,SK, L	O/- B,SK,K,D, S,L
DOBRA MATERIALNE, ZABYTKI	O/+ B,D,S,L	O/+ B,P,D,S,L	O/+ B,P,D,S,L	+/// B,P,D,S, L	O/+ B,P,S,K, D,S,C,L	O/+ B,P,D,S,L	O/+ B,P,S,K,D, S,C,L

Przeprowadzone analizy i oceny pozwalają stwierdzić, że zaprojektowane w Studium funkcje będą miały w przewadze wpływ neutralny (brak wpływu, wpływ nieznaczący) lub negatywny (rozumiany, jako oddziaływanie zauważalne, lecz nie powodujące naruszenia standardów środowiskowych). Nie przewiduje się oddziaływań znacząco negatywnych tj. powodujących zasadniczą zmianę określonych parametrów jakości środowiska, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, istotnych barier dla migracji, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralności tego obszaru. Powyższe stwierdzenia są uwarunkowane wypełnieniem wszystkich nakazów i zakazów oraz zasad polityki przestrzennej zawartych w Studium.

15. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW

Opracowania:

- Projekt zmiany ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żyrzyn – Lublin 2017;
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Żyrzyn zatwierdzony uchwałą Rady Gminy Żyrzyn (aktualizacja – Uchwała Nr XXII/138/2013 z 21 sierpnia 2013 r.);
- Ekofizjografia podstawowa gminy Żyrzyn, Babuchowski J. - Lublin 2003 (aktualizacja 2014);
- Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany planu zagospodarowania przestrzennego w gminie Żyrzyn dla określonych terenów – Lublin 2015;
- Raport o stanie środowiska województwa lubelskiego w 2015, WIOŚ - Lublin 2016;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego – Lublin 2015.

Akty prawne:

- Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 (Dz. U. z 2017, poz. 1405).
- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. z 2017, poz. 1073).
- Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. z 2017, poz. 519 z późniejszymi zmianami).
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016, poz. 2134).
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2017, poz. 1161).
- Ustawa Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r. (Dz. U. z 2017, poz. 1121 z późniejszymi zmianami).
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2017 poz. 788).
- Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2016, poz. 1131 z późniejszymi zmianami).

- Ustawa z dnia 14 września 2010 r. o odpadach (Dz. U. z 2016, poz. 1987 z późniejszymi zmianami).
- Ustawa z dnia 12 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2014, poz. 1789).
- Ustawa z dnia 12 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. z 2014 poz. 1789 z późniejszymi zmianami).
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. 2015 poz. 774).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. W sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. Z 2016 r., poz.71);
- Dyrektywy 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.
- Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań.
- Konwencji Berneńskiej o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz siedlisk.
- Konwencja o różnorodności biologicznej z 1992r.
- Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza, jako środowisko życiowe ptactwa wodnego – Ramsar 1971.
- Europejska Konwencja Krajobrazowa-Florencja 2000.
- Konwencję o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzoną w Espoo 25 lutego 1991 r.

Joanna Martyna Cuch

Lublin, dnia 07.11.2017

OŚWIADCZENIE AUTORA

dotyczące dzieła pt.: PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU
ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY ŻYRZYN.

1. Oświadczam, że zgodnie z art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko posiadam niezbędne kwalifikacje do wykonania wyżej wymienionego dokumentu w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.
2. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Podpis Autora